

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 312

**1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu
(1/676)**

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : K. K. Gn. Md.
18/101-1848/07646

29 . 3 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 25 . 3 . 1985 tarihinde kararlaştırılan «1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

20 . 8 . 1929 tarihinden beri yürürlükte bulunan 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, memleketimizin değişen şart ve ihtiyaçlarına cevap vermesi maksadıyla pek çok değişikliğe uğramıştır. Bu defa getirilen değişiklikte de davaların, adalet ve teminat ilkeleri ihlal edilmeksizin kısa zamanda bitirilmesi amaçlanmıştır. Çabukluğun sağlanması yönünden değişiklikler getirilirken savunma hakkının zedelenmemesine özen gösterilmiş, kamu yararı ferdin savunma hakkı ile bir denge içerisinde ele alınmıştır.

Davaların uzamasını ve dolayısıyla adaletin geç tecellisini önlemek maksadıyla kanunda yapılan değişikliklerin en önemlisini ilk soruşturmanın kaldırılması teşkil etmektedir.

Çok önceleri bir ayıklama yapılmadan bütün işlerin mahkeme önüne çıkartılmasında bir mahzur görülmemekte idi. Daha sonraları ayıklama yapılması faydalı görülmüş, karar hâkimliği ve ilk soruşturma kabul edilmek suretiyle mahkeme önüne çıkarılacak davalar hâkim kararı ile belirlenmeye başlanmıştır. Ancak gelişme devam etmiş son soruşturmadan ayrı olarak ilk soruşturmayı da içine alan ön soruşturma safhası ortaya çıkmıştır. Ön soruşturma safhasının içinde yer alan hazırlık soruşturması (hazırlık tahkikatı) devresi bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmış ve ilk soruşturmadan ayrı olarak gelişme göstermiş, önemini gittikçe hissettirmeye başlamıştır. Bu gün için ilk soruşturmayı kanunlarında muhafaza eden ülkeler dahi bazı hallerde ilk soruşturmaya ihtiyaç duymamakta, mehzaz kanun dahil birçok ülke kanunlarından ilk soruşturma tamamen çıkarılmış bulunmaktadır.

Kanunun ilk şeklinde, mehzaz kanunda olduğu gibi ilk soruşturmada delilleri toplama ve bunlara nazaran karar verme görevi ayrı ayrı mercilere verilmişti. Bu merciler sorgu hâkimi ile karar hâkimi idi. Bütçe mülâhazası ile karar hâkimi tayin edilinceye kadar bunlara ait görevlerin sorgu hâkimleri tarafından yapılacağına dair bir hüküm de sevk edilmiş, böylece sistem daha başlangıcında tatbik edilmemiştir. 3006 sayılı Kanunla «karar hâkimliği» kaldırılmış ve görevlerinin çoğu sorgu hâkimine verilmek suretiyle sorgu hâkim-

liği delilleri toplayan ve topladığı delillere göre son tahkikatın açılmasına veya tatiline yahut muhakemenin men'ine karar veren ön soruşturma görevlisi durumuna sokulmuş, bir çeşit savcı haline getirilmiştir. Diğer taraftan 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ve 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Kanunu ile de kendi konularını ilgilendiren hususlarda ilk soruşturma kaldırılmıştır. Daha sonra yürürlüğe konulan birçok kanunlarda da, düzenledikleri konularda ilk soruşturma safhasının uygulanmayacağı hükme bağlanmış, 3 . 3 . 1973 gün ve 1696 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanunla ilk soruşturma bazı suçlar yönünde tamamen kaldırılmış (Ek Madde 1), genelde ise soruşturmanın açılması ihtiyarî hale getirilmiştir. Nitekim, Devletin iç ve dış güvenliğine yönelik suçlara ait davalara bakmakla görevli Devlet Güvenlik mahkemeleri, sıkıyönetim askeri mahkemeleri ile diğer Askerî Mahkemelerde de ilk tahkikat safhası bulunmamaktadır. Bu gün için ilk soruşturma bir ihtiyaç olmaktan çıkmış bulunduğundan ilk soruşturmanın kaldırılması, muhakemenin daha basit bir şekil alması zorunluluk olarak kendini göstermiştir.

2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 36 ncı maddesine göre Cumhuriyet savcıları hâkim, hâkimler Cumhuriyet savcısı olarak görev yapabilmektedir. Hâkim savcı ayırımı sadece görevin ifasına taalluk ettiğine göre sorgu hâkimlerinin son tahkikatın açılması veya men'i muhakeme kararındaki takdir yetkisini, Cumhuriyet savcılarında da tanımak gerekmiş, Cumhuriyet savcılarının kararlarına itiraz hususu yeniden düzenlenmiştir.

Cumhuriyet savcılarında delilleri takdir ederek kamu davası açmak yetkisi tanınmakla da, mahkemelerimizin sonunda kesinlikle delil yetersizliğinden beraatle sonuçlandırılabilceği davalarla uğraşmalarını önlemek ve iş hacmini hafifletmek amacı güdülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu maddeyle, 15 inci madde değiştirilmiş, ilk tahkikat kaldırılmış olduğundan yetkisizlik iddiasının zamanı sadece son tahkikat için düzenlenmiştir.

Madde 2. — Bu madde ile 17 nci maddede yapılan değişiklikte, 1 inci maddedeki gibi yetkisizlik kararı son tahkikat için düzenlenmiş, sanığın talebi ile yetkisizlik kararının iddianamenin okunmasından evvel verileceği ifade olunmuştur.

Madde 3. — Sorgu hâkimliği kaldırılmış olduğundan 18 inci madde metninden sorgu hâkimliği çıkarılmıştır.

Madde 4. — 19 uncu maddeden sorgu hâkimliği çıkarılmış, metne sadık kalınarak yetkili olmayan mahkemenin tahkikatının sırf mahkemenin yetkisiz oluşu sebebiyle hükümsüz sayılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 5. — 20 nci madde metninden sorgu hâkimliği çıkarılmıştır.

Madde 6. — İlk tahkikat kaldırılmış olduğundan buna ilişkin son tahkikat kararından söz edilemeyeceğine göre 24 üncü madde metninden «son tahkikatın açılmasına dair olan karar» kelimeleri çıkartılmış, şahsî davaya bakan hâkimin de reddedileceği hususuna açıklık getirilmiştir.

Madde 7. — İlk tahkikat kaldırılmış olduğundan sorgu hâkimi aleyhindeki ret talebine ilişkin düzenleme 26 ncı maddenin ikinci fıkrasından çıkartılmış, hâkimin reddi talebinin kötüye kullanılmasını önlemek amacıyla ret talebinin aksi sabit olması halinde öngörülen ceza miktarı artırılmıştır.

Madde 8. — Kanunun 34 üncü maddesi son fıkrasından «sorgu hâkimi» ibaresi çıkarılmıştır.

Madde 9. — 7201 sayılı Tebligat Kanunu ile Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun tebligata dair hükümleri kaldırılmış ve tebligatın bu kanuna göre yapılması hükme bağlanmış olduğundan 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 35 inci maddesi değiştirilmiş tebligatın bahse konu kanun hükümlerine göre yapılacağı ifade olunmuştur.

Madde 10. — 45 inci maddenin ikinci fıkrasından da sorgu hâkimliği sözcükleri çıkarılmıştır.

Madde 11. — 46 ncı maddenin birinci fıkrasındaki para cezası artırılmış, dördüncü fıkrasından ilk soruşturma ve sorgu hâkimleri ibareleri çıkarılmıştır.

Madde 12. — 59 uncu maddede yer alan, hazırlık tahkikatında tanıklara yemin verilemeyeceği, meşhut suçlarla tehirinde zarar umulan hallerde tanıkların yeminle dinlenebileceği kuralı kaldırılmış; tanıkların Cumhuriyet Savcıları ile sulh hâkimleri tarafından dinlenmesi sırasında yemin verilmesi kaide olarak kabul edilmiştir. Yapılan hazırlık tahkikatı sonunda kamu davasının açılması veya takibata yer olmadığına karar verilebilmesi için delillerin takdiri söz konusu olduğuna göre bir olaya dair hakikata uygun tanık beyanı elde etmek zorunludur. Bu sebeple, bundan böyle hazırlık tahkikatı sırasında tanıklar Cumhuriyet Savcısı veya sulh hâkimi tarafından dinlendiğinde yemin verilecek, Cumhuriyet savcısına niyabeten görev yapan zabıta makam ve memurları ise tanıkları yeminsiz dinleyeceklerdir.

Madde 13. — 59 uncu maddede hâkimin yanında Cumhuriyet savcısının da tanığa yemin vermesi söz konusu edilmesine karşılık, 60 ıncı maddede sadece hâkime tanığa eski yeminini hatırlatma yetkisi verilmiştir. Bu çelişkiyi gidermek için 60 ıncı madde değiştirilmiş, yemin vermeğe yetkili olan hâkim veya Cumhuriyet savcısının daha önce yeminle dinlenilmiş olan tanığa bu yemini hatırlatmaları suretiyle beyanlarını tespit imkânı sağlanmıştır.

Maddeye göre hatırlatılacak yemin aynı tahkikatta önceden verilen yemindir. Hazırlık tahkikatında verilen yemin ancak bu tahkikat sırasında tekrar ifade alınırken hatırlatılacak, son tahkikatta eski yeminin hatırlatılması için bu tahkikat sırasında verilmiş bir yemin bulunacak yani yemin veren merciler aynı olacaktır.

Madde 14. — 63 üncü maddeden ilk soruşturma ibaresi çıkarılmıştır.

Madde 15. — Bu madde ile Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 66 ncı maddesinin birinci fıkrası, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 275 inci maddesi ile paralellik sağlamak, genel ve hukukî bilgi ile çözümlü mümkün olan konularda bilirkişiyeye başvurma zorunluluğunu kaldırmak amacı ile değiştirilmiş, bilirkişilik müessesesinin, gayeye uygun bir şekilde kullanılmasını sağlamak ve gerek olmayan durumlarda bilirkişiyeye başvurmak suretiyle davaların uzamasını önlemek amaçlanmıştır.

Madde 16. — Bu gün için bilirkişileri ihzar imkânı yoktur. Çağrıldığı halde gelmeyen gelip de rey ve mütalaa beyanından çekinen bilirkişilere çok cüzi para cezası verilmektedir. 66 ncı maddenin gayesine aykırı düşmekte ve davaların gecikmesine sebep olmaktadır. Bu sebeple belirtilen hususlarda tanıklara ilişkin hükümlerin uygulanacağı 70 nci maddede ifade edilmiştir. Böylelikle, bilirkişilerin çağrılıp gelmemeleri halinde ihzar edilebilmeleri, sebep oldukları masraflarla beraber 45 ncı madde gereğince cezalandırılmaları, rey ve mütalaa beyanından çekilmeleri halinde maddedeki müeyyidelerin uygulanması söz konusu olabilecektir.

Madde 17. — İlk tahkikat kaldırıldığı için bu değişikliğe uygun olarak 74 üncü madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 18. — 75 inci madde, ilk tahkikatın kaldırılmasına paralel olarak yeniden düzenlenmiş, raporların belli bir süre içinde mahkemeye tevdi zorunluluğu getirilmiş, bu süre içerisinde mütalaaasını vermeyen bilirkişiler hakkında, tanıklara ilişkin 63 üncü maddedeki müeyyidenin uygulanması öngörülmüştür.

Madde 19. — Bir ölüm olayında hâkim ve Cumhuriyet savcısı keşfe bir hekimle beraber giderek genel anlamda bir keşif muayenesi yapmakta, adli tıp açısından önemli olan ölünün tıbbi kimliğinin, ölüm zamanı ile ölüm sebebinin haricen tespitine matuf olan bulgular araştırılmamakta ve keşif tutanağına geçirilmemektedir. Bu maddeyle 79 uncu madde değiştirilmekte ve adli tıptan sorulan hususlara bu bulgular değerlendirilmek suretiyle cevap verebilme kolaylığı getirilmektedir.

Tasarıya göre adli muayenede yapılan, haricî muayene ile ölüm sebebinin araştırılmasıdır. Her ne kadar haricî muayene ile ölüm sebebini aşikar gibi gösteren vakalara rastlanırsa da bu halde dahi otopsi yapmadan kesin ölüm sebebini söylemek pek yerinde görülmemektedir.

Örneğin 451, 452/2, 458 inci maddelerinin sonucunu alabilmek için hekimin otopsiyi teklif etmesi, hâkim veya Cumhuriyet savcısının otopsi yaptırması gerekmektedir.

Maddede, otopsinin en az iki hekim tarafından yapılacağı, bu hekimlerden birinin adli tabib veya patalog olması gerekeceği, zaruret halinde bu işlemin bir hekim tarafından da yapılabileceği ancak zaruret halinde otopsi raporunda belirtilmesi gerektiği de düzenlenmiştir.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda hâkim muameleleri esas olduğundan ölünün mezardan çıkartılmasına hâkim karar verir ve ölü muayene ile otopsi işlemi hâkim tarafından yapılır. Nesiçlerin parçalanmadan ölü muayene ve otopsinin yapılması için acil hallerde bu yetkinin savcıya da tanınması zarurî görülmüş ve maddenin son fıkrası yeniden düzenlenerek savcının da fethikabire yetkili olduğu ölüyü mezardan çıkarmaya karar veren tarafından ölü muayene ve otopsi işleminin yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 20. — Zehirlenme şüphesi üzerine yapılan otopsilerde bugünkü tatbikata göre yalnız organlardan parça alınmakta ve tahlil edilecek yerlere gönderilmektedir.

Zehirlenme şüphesi ile otopsiyi yapan hekim o zehirin insan vücudunda ne gibi değişiklikler meydana getirdiğini aramak zorundadır. Otopsi sırasında organlardan parçalar almakta ancak bu organların makroskopik ve morfolojik görünüşleri hakkında hiç bir bilgi verilmemektedir. Bu nedenle, tahlili yapacak kuruma yardımcı olmak için hekimin, zehirlenmelerle ilgili olarak organların şekli ile tahribatın tespitinin gerektiği hususu 83 üncü maddeye ilave edilmiştir.

Madde 21. — Kanunun 112 nci maddesinde tutuklama şartlarının devam edip etmediği yönünde araştırma yapılması hususu sadece ilk tahkikat için düzenlenmiştir.

Tasarı ile ilk tahkikat kaldırılmış olduğundan 112 nci maddenin bu yönden de değiştirilmesi zorunlu olmuş hazırlık tahkikatında otuzar günlük sürelerle de tutukluluk halinin Cumhuriyet savcısının talebi üzerine sulh hâkimi tarafından inceleneceği, son tahkikat sırasında incelemenin mahkemece resen yapılacağı bu maddede hükme bağlanmıştır.

Madde 22. — İlk tahkikata ilişkin maddeler yürürlükten kaldırılmış olduğundan 123 üncü madde buna uygun olarak yeniden düzenlenmiştir.

Madde 23. — 124 üncü maddenin son fıkrasından, sorgu hâkimliğinin kararlarından olan son tahkikatın açılmasına ilişkin düzenleme metinden çıkarılmıştır.

Madde 24. — Tek hâkimli asliye teşkilatı bulunan yerlerde tutuklamaya karar verecek hâkimin çeşitli nedenlerle ilçede bulunamayışı tutuklama ve salıvermeye ilişkin kanun hükümlerinin yerine getirilmesini imkânsız kılmaktadır. Tatbikattaki bu güçlüğü gidermek için 125 inci maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik, ilçede tutuklamaya karar verecek hâkim bulunmadığı hallerde sanığın ilçenin yargı çevresi içinde bulunduğu ağır ceza merkezindeki sulh hâkimi huzuruna çıkarılabilmesi imkânı getirilmiştir.

Madde 25. — 128 inci maddenin ikinci fıkrasından sorgu hâkimi ibaresi çıkarılmıştır.

Madde 26. — 129 uncu madde ilk tahkikat safhasının kaldırılması nedeniyle yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenleme sırasında ayrıca; sulh hâkiminin, hakkında kamu davası açılmış sanığı tutuklama yetkisini haiz mahkeme önüne yollamasına ilişkin kararı ile sulh hâkimince verilen ceza kararnamesinin karışması ihtimali olduğundan «hâkim kararnamesi» ibaresi yerine «hâkim kararıyla» ibaresi kullanılmıştır.

Madde 27. — İlk tahkikat kaldırıldığından 143 üncü maddenin birinci fıkrası yeniden düzenlenmiştir.

Madde 28. — 145 inci maddenin ikinci fıkrasındaki ilk tahkikata ilişkin düzenleme madde metninden çıkarılmıştır.

Madde 29. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre kamu davası iddianame ile mahkemeye, talepname ile de sorgu hâkimliğine açılmaktadır. Sorgu hâkimliği son tahkikatın açılması kararı vermekte Cumhuriyet savcısı da esas hakkındaki iddiasında son tahkikatın açılıp yapılmasını istemektedir. 147 nci maddede ilk ve son tahkikatın açılmasından bahsedilmiştir. İlk tahkikat kaldırıldığından madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 30. — Bu madde ile 148 inci maddenin ikinci fıkrası değiştirilmiş, sorgu hâkimlerinin son tahkikatın açılması kararındaki takdir yetkisi Cumhuriyet Savcılığına verilmiştir.

Bu gün artık birçok ülkede savcıların takdir yetkisinden söz edilmektedir. Bu ülkelerde ele geçirilen delillerin mahkûmiyete yetmeyeceği kanaatinde olan savcının takipsizlik kararı verebileceği böylece mahkemelerin uzunca bir müddet işgal edilmemiş olacağı kabul edilmiştir. Çok yoğun iş hacmine sahip mahkemelerin, sırf berâet kararı istihali için işgal edilmeleri düşünülemez. Ayrıca Cumhuriyet savcısının verdiği takipsizlik kararına karşı ilgililerin itiraz hakkı da bulunmaktadır. Bu düşüncelerle Cumhuriyet savcılarında da takdir hakkı tanınmıştır.

Madde 31. — İlk tahkikatın kaldırılması üzerine 149 uncu maddenin ikinci fıkrasında da değişiklik yapılmış, evvelce açılmış bir kamu davası mevcut ise sonraki davada Cumhuriyet savcısının talebi ile muvakkaten tatil kararı verilebileceği hükmü getirilmiştir.

Madde 32. — Kanunda takibi şikâyete bağlı suçlar için şikâyet öngörülmesi, bunun şekil ve şartları 151 inci maddede belirtilmiştir. Bu maddeye göre şikâyete ilişkin beyan mahkemeye veya Cumhuriyet savcılığına yapılacaktır. Diğer makam ve mercilere yapılan sözlü müracaat usulüne uygun olarak yapılmış bir başvuru kabul edilmemektedir. Kanunda belirtilen makam ve mercilere yazılı ile müracaatın geçerli bir şikâyet olarak kabulü karşısında çoğu zaman şikâyetçi yönünden yanlışlıklara sebep olunmaktadır. Bu sebeple Kanunda belirtilen makamlara şikâyet için müracaat yönünden yazılı ve sözlü olması arasındaki ayırım, bu maddenin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikle kaldırılmıştır.

Madde 33. — Kanunun 157 nci maddesinde, olayın geçtiği yerde göreve başlayan memurun bu görevin yerine getirilmesini önleme yönündeki davranışlar karşısında uyguladığı disiplin işleri ile Anayasaya göre hâkime tanınan tutuklama yetkisi arasındaki karışıklığı gidermek için 157 nci madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 34. — 158 inci maddede müstantik ile sulh hâkiminin gecikmesinde tehlike bulunan hallerde ve meşhut suçlarda bir Cumhuriyet savcısı gibi resen tahkik muameleleri yapacağı düzenlenmiştir. Madde 3006 sayılı kanunla değiştirildiği sırada sorgu hâkimi ile Cumhuriyet savcısının da tutuklamadan başka tahkik muamelesi yapılabileceği hükmü getirilmiş, daha sonra 1696 sayılı kanun ile sorgu hâkiminin tutuklama da yapabileceği kabul edilmiştir. Maddenin ilk düzenleniş amacı, yukarıda ifade edildiği gibi Cumhuriyet savcısı bulunmadığı zaman hâkime tahkik muamelesinde bulunma imkânı vermektir. Bu sebeple 158-inci maddede değişiklik yapılmış bu amaç göz önünde bulundurularak sulh hâkimine tutuklama dahil bütün tahkik işlemleri yapmak yetkisi verilmiştir.

Madde 35. — İlk tahkikatın kaldırılmasına ilişkin değişikliğe göre 159 uncu madde sadece sulh hâkiminin delilleri toplaması yönünden kaleme alınmıştır.

Madde 36. — 161 inci maddede, hazırlık tahkikatında tahkikat işlerinin resmen tespiti ve belgelendirilmesinin ilk tahkikat hükümlerine göre yürütüleceği hükme bağlanmıştır. İlk tahkikat kaldırıldığına göre konuya ilişkin 180 ve 181 inci maddeler birlikte mütalaa edilmiş ve sanığın sorgusu, tanık ve bilirkişi dinlenmesi sırasında zabıt kâtabi bulundurulacağı, bu işlemler için tutanak düzenleneceği, tutanağın Cumhuriyet savcısı veya sulh hâkimi ile zabıt kâtabi tarafından imzalanacağı, ayrıca alakadarlara da kendilerini ilgilendiren kısımların verileceği veya okunacağı ve bu hususun tutanağa geçirileceği, tutanağın ilgilisi tarafından imza edileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 37. — Bir keşif ve muayenenin yapılması sırasında Cumhuriyet savcısı, sanık ve müdafinin hazır bulunmaları yetkisini ve duruşma sırasında bulunmayacak şahit ve bilirkişinin dinlenmesinde aynı şahısların hazır bulundurulması lüzumunu düzenleyen, 186 nci madde hükmü, tasarının 83 üncü maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından, maddeye atıfta bulunan 162 nci madde yeniden ele alınarak düzenlenmiş; sanığın huzuru neticesi doğru tanıklık etmesinden korkulan tanığın dinlenmesine ilişkin 187 nci maddeye de yeni düzenlemede yer verilmiştir.

Madde 38. — 163 üncü maddede savcının iddianame veya talepname ile kamu davası açması hususu birlikte hükme bağlanmıştır. Ancak halen yürürlükte bulunan şekle göre iki kamu davası yöntemi arasında fark bulunması gerekir. İlk soruşturma istemek için zayıf bir isnat yettiği halde iddianame ile kamu davası açmak için kuvvetli bir isnada ihtiyaç vardır. İddianame ile dava açmak için savcının son soruşturma açılmasını isteyebilecek duruma gelmiş olması lazımdır. Sorgu hâkimliği kaldırıldığına göre talepname ile dava açmaktan da söz edilemeyecektir. İddianame ile kamu davası açılması kuvvetli isnada ihtiyaç gösterildiğinden 163 üncü maddenin birinci fıkrasında tahkikatın kamu davasının açılmasına yeterli olması gerektiği ifade edilmiştir.

İddianamede hangi hususların bulunması gerektiği kanunda açıkça düzenlenmemiştir. Sorgu hâkimliğinin son tahkikatın açılması kararına ilişkin esas hakkındaki iddianameye ait 193 üncü madde, kıyas yolu ile 163 üncü maddedeki iddianameye uygulanmaktadır. Yürürlükten kaldırılan 193 üncü maddenin kıyas yolu ile uygulanan hükmü 163 üncü maddede açık bir şekilde yer almış, ayrıca davaların, kimlik tespiti için uzadığı göz önünde bulundurularak sanığın açık kimliğinin iddianamede gösterilmesi hükmü de getirilmiştir.

Yine ilgisi nedeniyle, sulh ceza mahkemesinde açılacak davalara ait iddianamelerde sanığın kimliği ile suça uygun kanun maddesinin esaslı delillerin gösterilmesinin yeterli olduğu yönündeki yürürlükten kaldırılan 205 inci madde hükmüne burada yer verilmiştir.

Madde 39. — Bir önceki maddede belirtildiği üzere, kamu davasının açılması kuvvetli isnada ihtiyaç gösterdiğinden tahkikat kamu davasının açılmasına yeterli ise kamu davası açılacak, yeterli değil ise açılmayacaktır. Tahkikatın kamu davasını açmaya yeterli olmaması halinde başkaca delil elde etme imkânı yok ise Cumhuriyet savcısının takipsizlik kararı vermesi gerekeceği uygun kanun maddesinin ve esaslı delillerin gösterilme hürriyet savcısı, delillerin kamu davasının açılmasını haklı gösterecek nitelikte olup olmadığını da takdir edecektir. 164 üncü madde bu yönde düzenlenmiş, ayrıca 165 inci maddeye göre Tasarı ile suçtan zarar gören şikâyetçiye verilen itiraz hakkının kullanımını sağlamak üzere takipsizlik kararının suçtan zarar gören şikâyetçiye de tebliği hususu getirilmiştir.

Madde 40. — 163 ve 164 üncü maddelerin yeni düzenlemeleri karşısında takipsizlik kararını itiraz üzerine incelenmesi konusuna ilişkin 165 inci maddede de değişiklik gerekmiş, sadece şikâyet dilekçesi verenlere değil, suçtan zarar gören her şikâyetçiye itiraz hakkı tanınmak suretiyle, hakkın kullanımına genişlik getirilmiştir.

Madde 41. — Sorgu hâkimliğinin kaldırılması ile ilgili olmak üzere 166 ncı madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 42. — İlk tahkikatın kaldırılmasına ilişkin olarak 208 inci madde yeniden düzenlenmiş, ayrıca maddeye ilgisi dolayısıyla sulh ceza mahkemesinde açılan davalara ait iddianamelerin tebliğ olunmayacağı hususundaki, yürürlükten kaldırılan 205 inci maddenin son fıkrası da ilave olunmuştur.

Madde 43. — İlk soruşturma ve son soruşturmanın açılması kararı kaldırılmış olduğundan, 210 uncu maddedeki davetiye tebliği ile duruşma günü arasındaki süreye uyulmaması halinde yapılacak işlem, sadece iddianamenin okunması ile sınırlı tutulmuştur.

Madde 44. — Kanunun 221 inci maddesinde talik ve tehir konusu düzenlenmiştir. Mehaz kanuna göre talik ve tehir birbirinden tamamen ayrı şeylerdir. Tehir duruşmaya kısa bir müddet için ara vermedir, duruşmaya kaldığı yerden devam edilir. Bu müddet üç günü tecavüz edemez ve tehire mahkeme başkanı karar verir. Talik duruşmanın uzunca bir süre geri bırakılmasıdır. Talikte duruşma yenilenir, önceden yapılan muameleler yapılmamış sayılır. 1936 senesine kadar bizde de durum hemen hemen aynı idi. Tehire sekiz güne kadar, mahkeme başkanı karar verebiliyordu. 1936 senesinde sekiz günden sonraki ara vermelerde de tehir arasındaki esas yönünden fark kaldırılmış oldu. Tasarı ile yapılmak istenen değişiklik de bu tarihi tekamülün neticesi olarak iki ayrı sözcük ile ifade edilen ara vermeyi bir müessese olarak düzenlemektir.

Madde 45. — 222 nci maddede tehir olarak ifade edilen ara vermenin sekiz günle sınırlı olduğu, zaruret halinde sekiz günden de fazla duruşmaya ara verebileceği, ancak tutuklu işlerde zaruret olsa dahi bu sürenin otuz günü tecavüz edemeyeceği maddede hükme bağlanmıştır. Bu madde ile 112 nci madde değişikliği bir arada mütalaa edildiğinde, bundan böyle son tahkikat sırasında da tutukluluk incelemesi en geç otuz günlük aralarla yapılacaktır.

Madde 46. — 223 üncü maddenin sanığın gelmemesi halinde duruşma yapılamayacağına dair hükmü, kanunun diğer maddeleri ile çelişir nitelikte olduğu gibi kendi arasında da bir bütün oluşturmamaktadır. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunundaki davaya duruşma safahatında sanığı doğrudan ilgilendiren, sanığın sorgusuna, hazır bulundurulmasına ilişkin hükümler, yeniden gözden geçirilmiş çelişkiler giderilmeye çalışılmıştır.

223 üncü maddede yapılan değişikliklerle;

Gelmeyen sanık hakkında duruşma yapılamayacağına dair hükmün kanunî istisnaları olduğu belirtilmiştir. Toplanan delillere göre, mahkumiyet dışında bir karar verilmesi gerekirse duruşmanın sorgusu yapılmamış olan sanığın gıyabında bitirileceğine dair maddeye bir fıkra eklenmiş, böylece mahkumiyete yeter delil elde edilemeyen sorgusu yapılamamış olan sanığın beraetine karar verilebilmesi imkânı sağlanmıştır. Nitekim aynı imkân 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun değişikliğine ilişkin 2875 sayılı Kanunla askerî mahkemede yargılanan sanıklar yönünden de sağlanmıştır.

Madde 47. — 226 ncı maddenin iki ve üçüncü fıkralarında yapılan değişikliklerle;

Sorgu hâkimi kaldırılmış olduğundan, artık sorgu hâkimi tarafından sanığın sorguya çekilmesi mümkün olmayacağından fıkralarda sadece sulh hâkiminin sorguya çekmesinden söz edilmiştir.

Madde 48. — 236 ncı maddede yapılan değişiklikle; ilk tahkikat kaldırılmış olduğundan, son tahkikatın açılmasına dair olan kararın okunması hususu metinden çıkarılmıştır.

Madde 49. — 237 inci maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle; sanığın sorgusunun yapılmamış olmasının delillerin ikamesine mani olmayacağı, sonradan gelen sanığa delillerin esaslı noktalarının bildirileceği hükmü getirilmiştir. Kanunda bu yönde hüküm bulunmamasına rağmen tatbikatta da sanık gelmese dahi tanık dinlenmekte, bilirkişi tetkikatı yapılmakta, leh ve aleyhindeki bütün deliller toplanılmaktadır. Madde, tatbikat göz önünde bulundurularak 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 147 nci maddesine uygun bir şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 50. — İlk tahkikat kaldırılmış olduğundan 244 üncü maddenin ikinci fıkrası değiştirilmiş, 186 ncı madde 162 ncı madde olarak yeniden düzenlendiğinden atıf 186 ncı maddeye değil 162 ncı maddeye yapılmıştır.

Madde 51. — İlk tahkikat kaldırılmış olduğundan; 257 nci maddenin ikinci fıkrasındaki değişiklikle «son tahkikatın açılması hakkındaki karar» cümlesi çıkarılmış, mahkemenin takdir hakkını kullanırken iddia ve müdafaaıyla bağlı olmayacağı kuralına bağlı kalmıştır.

Madde 52. — İlk tahkikat kaldırılmış olduğundan; 258 inci maddenin birinci fıkrasındaki değişiklikle «son tahkikatın açılmasına dair olan kararda» cümlesi çıkarılmış, iddianame gösterilen kanun maddesinden başka bir madde ile cezalandırılması gerekirse, sanığa ek savunma vermeden cezalandırılmayacağı kuralına bağlı kalmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasındaki değişiklikle «son tahkikatın açılmasına dair olan kararda» cümlesi çıkarılmıştır.

Maddenin son fıkrasındaki değişiklikle «Duruşmaya, sanığın firarı sebebiyle yokluğunda devam edilmekte ise» veya son tahkikatın açılmasına dair olan kararda» cümlesi çıkarılmış, iddianamedeki maddelerde gösterilen cezadan daha az bir ceza verilmesi gereken hallerde davetiye tebliğ edilmesine rağmen duruşmaya gelmeyen veya davetiye tebliğ edilemeyen sanığın dinlenmesine lüzum kalmadan karar verilebilme imkânı getirilmiştir.

Madde 53. — İlk tahkikat kaldırılmış olduğundan; 259 uncu maddenin birinci fıkrasındaki değişiklikle; «son tahkikat açılmasına dair kararda» cümlesi çıkarılmış, duruşma sırasında sanığın iddianamede yazılı suçtan başka bir suç işlemiş olduğu meydana çıktığı takdirde, Cumhuriyet savcısının talebi ve sanığın muvafakatıyla her ikisinin birleştirilmesi sağlanmıştır.

Madde 54. — 261 inci maddede yapılan değişiklikle 268 inci maddeyle bağlantı kurularak, hükmün tefhimi sırasında, hüküm fıkrasının tutanağa geçirilmesi ve sanığa verilen hükmün gerekçesinin esaslı noktalarının tefhimle birlikte açıklanması amaçlanmış, değiştirilen maddedeki bir haftalık süre kaldırılmak suretiyle, zaman tasarrufu sağlanmış, diğer hususlarda madde metnine bağlı kalmıştır.

Madde 55. — İlk tahkikat kaldırılmış olduğundan; 263 üncü madde yeniden düzenlenmiş, ilk tahkikatla ilgisi bulunan ikinci ve dördüncü fıkralar madde metninden çıkarılmıştır.

Madde 56. — 264 üncü maddede Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanununun 24 üncü maddesine paralel bir düzenleme getirilerek, duruşmada zabıtların en son teknik araçlarla tespiti öngörülmek suretiyle çağdaş bir yöntemin mahkemelerimizde de uygulanması amaçlanmıştır.

Madde 57. — 268 inci maddenin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, sanığın berâatine, mahkûmiyetine, davanın reddine, davanın düşmesine ve durmasına karar verilmesi halinde; uygulanan kanun maddesinin, verilen ceza miktarının, kanun yollarına başvurmanın mümkün olup olmadığının hüküm fıkrasında açıkça gösterilmesi şartı getirilmiştir.

Madde 58. — İlk tahkikat kaldırılmış olduğundan; 297 nci maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle «sorgu hâkimi» madde metninden çıkarılmıştır.

Madde 59. — 305 inci maddenin (1) ve (2) nci bentlerinde yapılan değişikliklerle para cezalarına ilişkin hükümlerin kesinlik sınırı günün ekonomik şartları gözönüne alınarak yükseltilmiştir.

Madde 60. — 310 uncu maddede temyiz için yüz lira depo şartı öngörülmektedir.

Kabahatlerde ve resen temyize tabi olan ölüm, müebbet ağır hapis ve beş seneden ziyade hürriyeti bağlayıcı cezalarda bu depo şartı aranmadığı gibi, Cumhuriyet savcısının temyizleri ile fakir olduklarını belgeleyenlerin temyiz isteklerinde de bu şart söz konusu değildir. Diğer taraftan bu paranın veya fakirlik ilmu haberinin temyiz süresi içerisinde verilmesi temyiz hakkının kaybolmasına neden olmaktadır. Keza fakirlik ilmu haberindeki imza noksanlığı veya geçersizliği gibi hallerde de dosyanın ikmal için yargıtaydan mahalline gönderilmesi gibi davanın sonuçlandırılmasını uzatıcı nedenler ortaya çıkmaktadır. Bu mahzurların giderilmesi maksadıyla esasen cüzi miktarda olan depo şartı kaldırılmıştır.

Madde 61. — Cumhuriyet savcılarının müddeti muhafaza için verdikleri temyiz dilekçesinde; temyizden sanığın leh veya aleyhinde olduğuna dair bir açıklık bulunmaması halinde, sanığın lehine olan temyizden sanığın rızası olmadan vazgeçme mümkün olmaması nedeniyle, Yargıtay incelemesi sırasında bu hususun ayrıca araştırılması gerekmektedir. Bunun sonucu dosya mahalline iade edilmekte ve davaların uzamasına neden olmaktadır. Bu mahzuru bertaraf için 314 üncü maddede değişiklik yapılmakta ve Cumhuriyet savcısının temyiz dilekçesinde temyiz sebepleri gösterilmemişse temyiz isteğinin sanığın lehinde mi yoksa aleyhinde mi olduğu hususunun belirtilmesi zorunluluğu getirilmektedir.

Madde 62. — 310 uncu maddede yapılan değişiklikle depo parası kaldırılmış olduğundan, 315 inci maddede depo parası ile ilgili cümle metinden çıkarılmak suretiyle madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 63. — 317 nci maddede temyiz depo parası kaldırılmış olduğundan, «depo parasının süresinde verilmemiş» cümlesi metinden çıkarılmış; temyizden, dilekçe veya zabıt katibine yapılan beyan ile gerçekleştirilebileceği dikkate alınarak «beyan» sözcüğü de ilave edilmek suretiyle yeniden düzenleme yapılmıştır.

Madde 64. — 322 nci maddede yapılan değişiklikle Yargıtayın davanın esasına hükmedebileceği haller genişletilmektedir.

Maddenin birinci fıkrasının (9) numaralı bendine yapılan ilave ile yargılama giderleri ve Avukatlık Kanununa göre düzenlenen ücret tarifesine aykırılık yapılması halinde, Yargıtayın, bozma yerine bu aykırılıkları düzeltmesi imkânı sağlanmıştır.

Bundan ayrı olarak 322 nci maddenin son fıkrası değiştirilmekte ve süresiz olan karar düzeltme istemi hakkı belirli bir süreye bağlanmakta ve bu hakkın özellikle çok sanıklı davalarda kötüye kullanılması önlenmiş olmaktadır. Yargıtayca onanan idam kararlarına ait dosyalar mahalline sevkedilmemekte, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmak üzere Adalet Bakanlığına gönderilmektedir. Bu durumda, hükümlüye mahallî savcılık vasıtasıyla yapılacak tebligattan sonra karar düzeltme isteme süresi işlemeye başlayacaktır.

Madde 65. — 261 inci madde değişikliği ile hükmün duruşma bitir bitmez tefhimi ve hüküm fıkrasının tutanağa yazılması ilkesi getirilmiştir. Yargıtayda yapılan duruşmalarda kararın aynı gün verilmesi mümkün olmayabileceği dikkate alınarak 324 üncü madde değiştirilmekte ve halen tatbik edilmekte olan sistem benimsenerek hükmün tefhiminin duruşmanın bitmesinden sonra bir hafta içerisinde yapılabilmesi imkânı muhafaza edilmektedir.

Madde 66. — 326 nci maddede yapılan değişiklikle Yargıtaydan verilen bozma kararı üzerine davaya yeniden bakacak mahkemenin yapacağı işlemlere açıklık getirilmiş ve Tasarının 52 nci maddesiyle kanunun 258 inci maddesinin son fıkrasında yapılan değişikliğe paralel olarak yeni düzenlemeye gidilmiştir. Bu durum da sanık hakkında verilecek ceza, bozmaya konu olan cezadan daha ağır olmadığı sürece bozmaya karşı beyanı tespit edilmese dahi dava bitirilebilecektir.

Madde 67. — İlk tahkikatın kaldırılmış olması nedeniyle 337 nci maddenin üçüncü fıkrası değiştirilmiştir.

Madde 68. — 342 nci maddede yapılan değişiklikle, mahkemenin iadesi isteğini suiistimal eden kötü niyetli hükümlüye hakkın kötü amaçla kullanılmasını önlemek maksadıyla verilecek ceza miktarı artırılmaktadır.

Madde 69. — 343 üncü maddenin son fıkrasında yapılan değişiklikle; ilk tahkikat ve sorgu hâkimliği kaldırılmış olduğundan madde metninden «sorgu hâkimi kararları» cümlesi çıkarılmıştır.

Madde 70. — 350 nci maddede yapılan değişiklikle; ilk tahkikat ve sorgu hâkimliği kaldırılmış olduğundan madde metninden «sorgu hâkimine verilecek bir istida» cümlesi çıkarılmış, sorgu hâkimliğine açılan davaların dilekçe ile asliye ceza mahkemesine açılabilmesi imkânı getirilmiştir.

Madde 71 — 352 nci maddede yapılan değişiklikle; ilk tahkikat, sorgu hâkimliği kaldırılmış olduğundan asliye hâkimi metne katılmış, sorgu kelimesi metinden çıkarılmıştır.

Madde 72. — 377 nci maddenin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikle; açık ve gizli muhakemeleri, konulan yasağa rağmen yayınlayanlar hakkında verilecek cezalar günün ekonomik şartları da dikkate alınarak yükseltilmektedir.

Madde 73. — 392 nci maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, Türk Ceza Kanununun 36 ncı maddesiyle diğer maddelerine ve hususi kanunlar hükmüne göre belirli eşyanın müsaderesi veya imhası yahut kullanımdan kaldırılması gerekli olan hallerde, kamu davası açılmamış olması durumunda mevcut olan boşluk giderilmektedir.

Madde 74. — Anayasaya göre tutuklama kararını ancak hâkimin verebileceğinden 40 ıncı maddede yer alan Cumhuriyet savcısının «tevkif müzekkeresi» verebilme hususu metinden çıkartılmış madde metni tatbikata uygun hale getirilmiştir.

Madde 75. — 406 ncı maddenin üçüncü fıkrası, 2503 sayılı Kanun yürürlükte olmadığından yeniden düzenlenmiştir.

Madde 76. — 409 uncu maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle; ilk tahkikat kaldırıldığından sorgu hâkimine ait muhakemenin meni kararı metinden çıkartılmıştır.

Madde 77. — Sorgu hâkimliği kaldırılmış olduğundan 413 üncü maddenin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle; «Sanığın muhakemesinin meni» ibaresi madde metninden çıkarılmış, açılan şahsî dava sonunda davanın reddine de karar verilmesi halinde masrafların davacıdan alınması hususu da metne dahil edilmiştir.

Madde 78. — Sorgu hâkimliği kaldırılmış olduğundan 414 üncü maddenin birinci fıkrasından «sanığın mahkemesinin meni» ibaresi çıkarılmıştır.

Madde 79. — Sorgu hâkimliği kaldırılmış olduğundan, 422 nci maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle; sorgu hâkimi» ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Madde 80. — İlk tahkikat kaldırılmış olduğundan, 423 üncü maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikle; «ilk tahkikat» sözcüğü madde metninden çıkarılmış, hazırlık tahkikatı ile tutuklu işlere ait duruşmaların ve acele sayılacak diğer hususların tatil süresi içerisinde ne suretle yapılacağına Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirleneceği kuralı getirilmiş ve böylece tatbikat ile uygunluk sağlanmıştır.

Madde 81. — İlk tahkikat kaldırılmış olduğundan ek 3 üncü maddedeki «sorgu hâkimi» kelimeleri metinden çıkarılmıştır.

Madde 82. — Büyük şehir belediye hudutları dahilinde bulunan mahkemelerin sanık, tanık ve bilirkişilerin istinabe yolu ile dinlenmesi için birbirlerine talimat yazmaları, başka yer mahkemelerinden gelen talimatların kendi yargı çevrelerini ilgilendirmediğinden bahisle geri iade etmeleri davaların uzamasına neden olmaktadır. Bu mahzurun giderilmesi için ek 5 inci madde düzenlenmiştir.

Madde 83. — Bu maddede kaldırılan hükümler gösterilmektedir. Bu maddelerin anagerekçeleri şunlardır:

a) Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun kabulünden bugüne 22 nci maddenin son fıkrasında bir değişiklik olmamıştır. İlk tahkikatı yapan müstantik ile bu tahkikata göre son soruşturmanın açılmasına karar veren karar hâkiminin o davanın muhakemesinde bulunamayacakları bu fıkrada hükme bağlanmıştır. Bütçe mülahazası ile karar hâkimi tayin edilmeyişi ve daha sonra karar hâkimliğinin kaldırılmasına rağmen bu maddede değişiklik yapılmadığı için «görevsizlik kararı veren hâkimin görevsizlik kararı verdiği davaya bakamayacağı» içtihadı ortaya çıkmıştır.

Yargıtayın bozma kararı üzerine aynı davaya, kararı veren hâkim bakabildiğine göre; görevsizlik kararını veren hâkimin de o davaya bakabilme imkânını sağlamak böylece gecikmeleri önlemek için 22 nci maddenin son fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

b) Kanunun 108 inci maddesi daha önce hakkında gıyabi tutuklama kararı verilen şahsın yakalanması üzerine, söz konusu kararın vicahiye çevrilmek üzere hâkim önüne çıkartılması ile ilgilidir. Bu hallerde yapılacak işlem, sadece ilgilinin hüviyetinin tespitinden ibaret olduğu için yedi güne kadar gözaltında tutulmasının hiç bir anlamı yoktur. 1696 sayılı Kanunla bu maddeye eklenen fıkra esasen yeri olan 128 inci maddede de düzenlenmiştir. Bu nedenle 108 inci maddenin son fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

c) Kanunun 110 uncu maddesinde sorgu hâkimlerinin tevkif müzekkerelerinin geri alınması; 111 inci maddesinde sorgu hâkiminin tevkif kararına sanığın itirazı düzenlenmiştir.

Sorgu hâkimliği kaldırılmış olduğuna göre uygulama olanağı bulamayacak olan bu maddeler metinden çıkarılmış, 117 nci maddenin son fıkrasında ilk tahkikata ilişkin 200 üncü maddeye atıfta bulunulduğundan söz konusu fıkrada da aynı şekilde hareket edilmiştir.

Genel gerekçede belirtildiği üzere ilk tahkikat kaldırılmış bulunduğundan ilk tahkikat ile son tahkikatın açılması kararı başlıklı üç ve dördüncü fasılda yer alan 171 - 205 inci maddeler, ilk tahkikat sırasındaki işlemlere ilişkin 16 ncı madde, 279 uncu maddenin birinci fıkrası, 287 nci madde, 299 uncu maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi, 411 inci maddenin ikinci fıkrası, Ek Madde (1)'in ikinci fıkrasının «Bu suçlardan dolayı ilk soruşturma yapılmaz» hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.

d) 310, 315 ve 317 nci maddelerin değişikliğine ilişkin 60, 62 ve 63 üncü madde gerekçelerinde belirtildiği üzere depo parası kaldırılmış olduğundan eski hale getirme ile ilgili olmak üzere de depo şartının kaldırılması gerekmiş, bu sebeple 311 inci maddenin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 84. — Bu madde ile diğer kanunların ilk tahkikat yapılmasını zorunlu kılan hükümlerinin de yürürlükten kaldırıldığı; diğer kanunlardaki ilk tahkikat ibaresinin, hazırlık tahkikatı olarak anlaşılması gerektiği; Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun ilk tahkikat hükümlerine yapılan atıfların, kamu davasının hazırlanmasına dair olan hükümlerin ilgisine yapılmış sayılacağı hükme bağlanarak, diğer kanunlarla Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa getirilen yeni hükümler arasında birlik ve beraberlik sağlanmıştır.

Madde 85. — Tasarı ile madde düzenlemeleri yapılırken bazı eski hukukî terim ve deyimlerin yenileştirilmesi yoluna gidilmiştir. Bu değişiklikler ile değiştirilmeyen maddeler arasında dil yönünden uyumu sağlamak için bu madde düzenlenmiştir.

Geçici Madde — Tasarı ile ilk tahkikat kaldırılmaktadır. Geçici Madde ile sorgu hâkimliğinde bulunan ilk tahkikat dosyalarının Cumhuriyet savcılığına verilmesi öngörülmektedir. Cumhuriyet savcısı kendisine tevdi edilen dosyayı iddianameye bağlayarak görevli mahkemeye gönderecektir. Ancak, bazı delillerin toplanmasına ihtiyaç duyulduğunda Cumhuriyet savcılığınca deliller de toplanabilecektir. Cumhuriyet savcısı daha önce talepname ile kamu davasını açmış olduğundan ilk tahkikatın kaldırılmış bulunması sebebiyle dosyanın kendisine intikal etmesi üzerine takibata yer olmadığına karar veremeyecektir.

Madde 86. — Sorgu hâkimliklerindeki dosyalardan ikmal edilmek üzere olanların sonuçlandırılmasına imkân verilerek amacıyla yürürlük tarihi yayımdan bir ay sonraya bırakılmıştır.

Madde 87. — Bu madde yürütme ile ilgilidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/676

Karar No. : 70

2.5.1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip, görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiş, maddelere ilişkin kabul, değişiklik ve ilaveler sırasıyla aşağıda açıklanmıştır.

1. Tasarının 1 ve 2 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.
2. Tasarının 3 üncü maddesindeki «olduğu halde» ibaresi «olmak üzere» şeklinde değiştirilmiştir.
3. Tasarının 4, 5 ve 6 ncı maddeleri aynen benimsenmiştir.
4. Tasarının 7 nci maddesinin 2 nci fıkrasındaki para cezalarının miktarları fazla bulunarak indirilmiştir.
5. Tasarının 8, 9 ve 10 uncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.
6. Tasarının 11 inci maddesinin 1 inci fıkrasındaki para cezası «yirmibin» liradan «onbin» liraya indirilmiştir.
7. Tasarının 12, 13, 14, 15, 16 ve 17 nci maddeleri aynen benimsenmiştir.
8. Tasarının 18 inci maddesinin 2 nci fıkrasındaki «üç» aylık süre fazla bulunarak «iki» aya indirilmiştir.
9. Tasarının 19 ve 20 nci maddeleri aynen benimsenmiştir.
10. Tasarının 21 inci maddesinin 1 inci fıkrasındaki «otuzar» günlük süreler fazla görüldüğünden «onbeşer» güne indirilmiştir.
11. Tasarının 22, 23 ve 24 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.
12. Tasarının 25 inci maddesi ile 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 128 inci maddesinin 2 nci fıkrası değiştirilmektedir. 2 nci fıkrada yer alan «kırksekiz» saatlik süre Komisyonumuzca fazla bulunarak «yirmidört» saate indirilmiş, buna paralel olarak aynı maddenin 1 inci fıkrasında da gerekli değişiklik yapılmış ve madde metni bu değişikliğe uygun olarak yeniden düzenlenmiştir.
13. Tasarının 26 ncı maddesinin 2 nci fıkrasındaki «nihayet ertesi günü ya» ibaresi metinden çıkarılarak, şahsın mahkemeye getirildiği gün bırakılmasına veya tutuklanmasına karar verileceği hükme bağlanmıştır.
14. Tasarının 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 ve 35 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.
15. Tasarının 36 ncı maddesinin 4 üncü fıkrasındaki «alakadarlarca» kelimesi «ilgililerce» olarak değiştirilmiştir.
16. Tasarının 37 nci maddesinin 1 inci fıkrasına yapılan ilave ile mağdurun da keşif veya muayenenin yapılması sırasında hazır bulunmasına imkân sağlanmıştır.
17. Tasarının 38 inci maddesi aynen benimsenmiştir.
18. Tasarının 39 uncu maddesinde bulunan «delil bulunmaması» kelimelerinden sonra «veya keyfiyetin takibe değer görülmemesi» ibaresi eklenmek suretiyle madde metnine açıklık getirilmiştir.
19. Tasarının 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53 ve 54 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.
20. Tasarının 55 inci maddesinin 2 nci fıkrasına yapılan ilave ile sanığa da acele itiraz yoluna baş vurabilme hakkı tanınmıştır.
21. Tasarının 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66 ve 67 nci maddeleri aynen benimsenmiştir.
22. Tasarının 68 inci maddesinde bulunan para cezasının azamî haddi «yüzbin» liradan «ellibin» liraya indirilmiştir.

23. Tasarının 69, 70 ve 71 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

24. Tasarının 72 nci maddesindeki para cezası «beşyüzbin liradan ikimilyon» liraya kadar şeklinde düzenlenmiştir.

25. Tasarının 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79 ve 80 inci maddeleri aynen benimsenmiştir.

26. Tasarının 81 inci maddesi 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun ek 3 üncü maddesini değiştirmektedir. Söz konusu madde daha önce Komisyonumuzca kabul edilen «Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Ek 3 üncü Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı» ile yürürlükten kaldırılmış olduğundan madde metninden çıkarılmıştır.

27. Tasarının 82 nci maddesi 81, 83 üncü madesi 82, ve 84 üncü madesi 83 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

28. Tasarının 85 inci maddesinde yeralan «Mağdur» deyimini, yerleşmiş bir kelime olması nedeniyle madde metninden çıkarılmış, «Mesulü bilmal» deyiminin karşılığı olan «Malen mesul» ifadesi «Malen Sorumlu» şeklinde değiştirilmiştir.

29. Tasarının Geçici Maddesine, sorgu hâkimlerinin yeniden buldukları yer ünvanı ile atanabilmeleri için üçlü kararnameye ihtiyaç bulunması nedeni ile bu işlem yapılmaya kadar kadrosuz kalmalarını önlemek amacıyla 2 nci fıkra ilave edilmiştir.

30. Tasarının 86 ncı maddesi 85, 87 nci madesi 86 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Ali Dizdaroğlu
Antalya

Üye
Ali Ayhan Çetin
Çorum

Üye
Mehmet Sait Erol
Hakkâri

Üye
Çoşkun Bayram
Adana

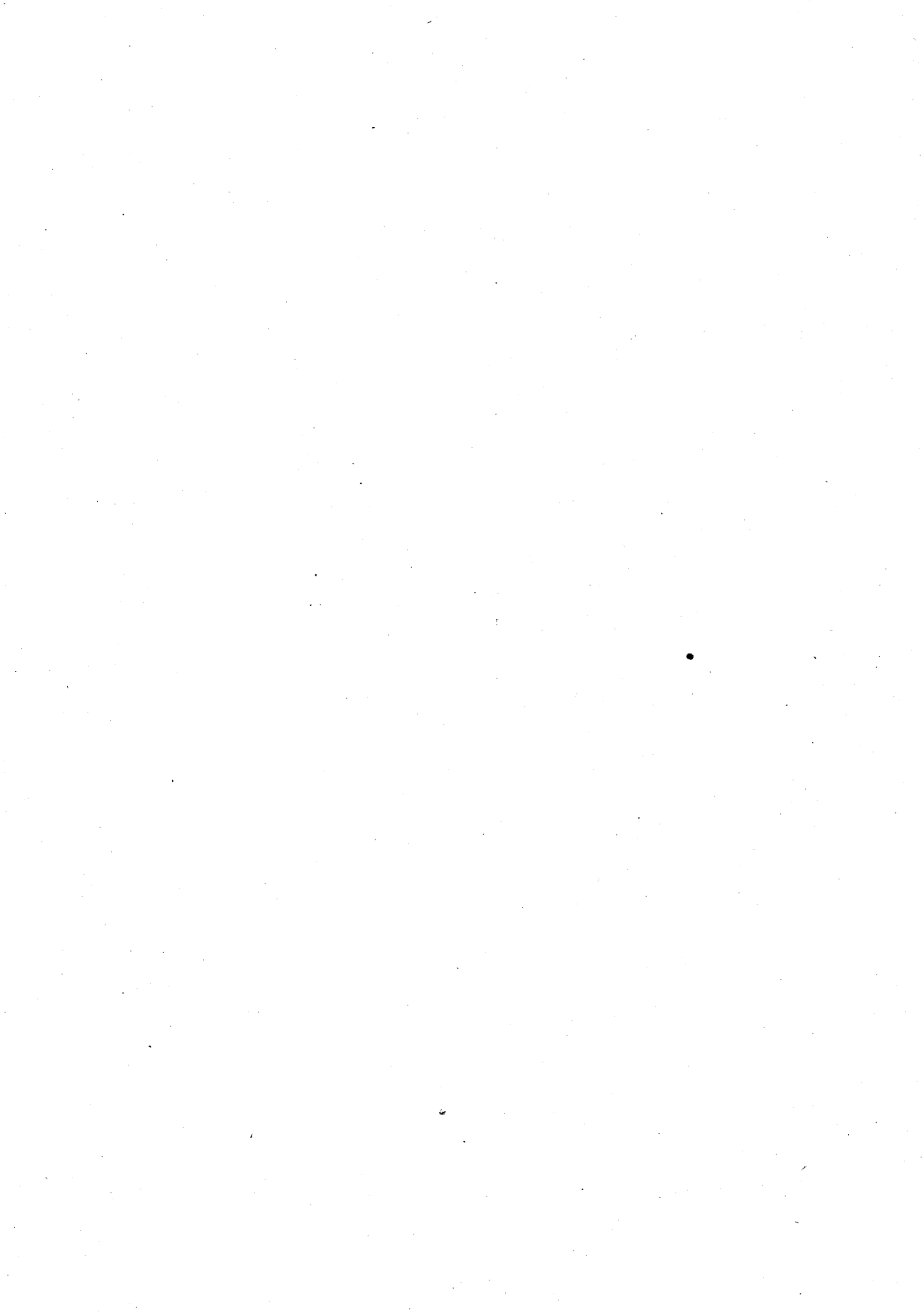
Üye
Özgür Barutçu
Diyarbakır

Üye
Hasan Altay
Samsun

Üye
Alpaslan Pehlivanlı
Ankara

Üye
Akif Kocaman
Gümüşhane

Üye
Mehmet Topaç
Uşak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 15 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yetkisizlik iddiasının zamanı

Madde 15. — Sanığın yetkisizlik iddiasını, duruşmanın başlangıcında iddianamenin okunmasından evvel bildirilmesi şarttır.»

MADDE 2. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 17 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yetkisizlik kararının verilmesi

Madde 17. — Sanığın talebi üzerine verilecek yetkisizlik kararı iddianamenin okunmasından evvel verilir. Bundan sonra Cumhuriyet Savcısı da yetkisizlik iddiasında bulunamayacağı gibi mahkeme dahi resen karar veremez.»

MADDE 3. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 18 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yetkide olumsuz uyumsuzluk

Madde 18. — Yetkili mahkeme de dahil olduğu halde başka başka mahkemelerce yetkisizlik kararı verilmiş olup da bu kararlar aleyhine Kanun yollarına müracaat imkânı kalmamış ise davaya bakması icap eden mahkemeyi müşterek yüksek görevli mahkeme tayin eder.»

MADDE 4. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 19 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yetkili olmayan mahkemenin tahkikatı

Madde 19. — Yetkili olmayan mahkemece yapılan tahkikat işleri mücerret yetkisizlikten dolayı hükümsüz sayılmaz.»

MADDE 5. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 20 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Gecikmesinde zarar umulan tahkikat

Madde 20. — Bir mahkeme yetkili olmasa bile gecikmesinde zarar umulan hallerde, yargı çevresi içinde gerekli tahkikat işlerini yapar.»

MADDE 6. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 24 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tarafsızlığını şüpheye düşürecek sebeplerden dolayı hâkimin reddi talebinin zamanı

Madde 24. — Tarafsızlığını şüpheye düşürecek sebeplerden dolayı bir hâkimin reddi, mahkemelerde iddiana me veya şahsî dava dilekçesi, Yargıtayda duruşmalı işlerde raportör üye tarafından yazılmış olan rapor okununcaya ve duruşmasız işlerde temyiz incelemesi başlayınca kadar istenebilir.

Sonradan ortaya çıkan sebeplerden dolayı duruşma bitinceye kadar da hâkimin reddi istenebilir.»

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 18 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yetkide olumsuz uyumsuzluk

Madde 18. — Yetkili mahkeme de dahil olmak üzere başka, başka mahkemelerce yetkisizlik kararı verilmiş olup da bu kararlar aleyhine Kanun yollarına müracaat imkânı kalmamış ise davaya bakması icap eden mahkemeyi müşterek yüksek görevli mahkemetayin eder.»

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 7. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 26 ncı maddesinin iki ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Red talebi sulh hâkimi aleyhinde olursa mensup olduğu asliye mahkemesi ve tek hâkim aleyhine ise yargı çevresi içinde bulunduğu ağır ceza mahkemesi karar verir. Red olunan hâkim, red talebinin haklı olduğunu kabul ederse red hakkında bir karar verilmez.»

«Hâkimin reddi talebine esas olan sebeplerin varit olmamasından dolayı talebin reddine karar veren merci, onbin liradan ellibin liraya kadar hafif para cezasına da hükmeder. Red talebine esas olan sebebin aksi sabit olduğu hallerde hükmolunacak ceza kırkbin liradan aşağı olamaz.»

MADDE 8. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 34 üncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Sulh hâkimi her nevi tebligatı, karar ve ceza kararnamelemlerini doğrudan doğruya ifa ve infaz edebilir.»

MADDE 9. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tebliğat, 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılır.»

MADDE 10. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 45 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tutuklu veya acele işlerde, mahkeme davetiye tebliğ ettirmeksizin tanıklar için ihzar müzekkeresi verilir. Şu kadar ki müzekkerede, bu yoldan getirilmenin sebepleri gösterilir ve bunlara mahkemece davetiye ile gelen tanıklar hakkındaki işlemler uygulanır.»

MADDE 11. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 46 ncı maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Usulü dairesinde çağırılıp da mazeretini bildirmeksizin gelmeyen tanıklar zorla getirilir ve gelmemelerinin sebep olduğu masraflar ile beraber beşbin liradan yirmibin liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler.»

«Yukarıdaki fıkralar hükümlerinin tatbikine istinabe olunan hüküm ve naipiler ile hazırlık tahkikatı esnasında sulh hâkimleri dahi yetkilidir.»

MADDE 12. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 59 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«*Hazırlık tahkikatında tanıkların yemini*

Madde 59. — Tanıklara, hazırlık tahkikatı sırasında, Cumhuriyet savcıları ile sulh hâkimleri tarafından dinlenmeleri halinde yemin verilir.»

MADDE 13. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 60 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«*Tanığın tekrar dinlenmesi*

Madde 60. — Yemin ile dinlenen tanığın aynı tahkikat sırasında tekrar dinlenmesi gerekirse, yeniden yemin verilmeyip önceki yemini hatırlatılmakla yetinilebilir.»

MADDE 14. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 63 üncü maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu tedbirleri almaya istinabe olunan hâkim ve naipiler ile hazırlık tahkikatı sırasında sulh hâkimleri dahi yetkilidir.»

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 26 ncı maddesinin iki ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ret talebi sulh hâkimi aleyhine olursa mensup olduğu asliye mahkemesi ve tek hâkim aleyhine ise yargı çevresi içinde bulunduğu ağır ceza mahkemesi karar verir. Ret olunan hâkim, ret talebinin haklı olduğunu kabul ederse ret hakkında bir karar verilmez.»

Hâkimin reddi talebine esas olan sebeplerin varit olmasından dolayı talebin reddine karar veren merci, onbin liradan otuzbin liraya kadar hafif para cezasında hükmeder. Red talebine esas olan sebebin aksi sabit olduğu hallerde hükmolunacak ceza yirmibin liradan aşağı olamaz.»

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 46 ncı maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Usulü dairesinde çağrılıp da mazeretini bildirmeksizin gelmeyen tanıklar zorla getirilir ve gelmemelerinin sebep olduğu masraflar ile beraber beşbin liradan onbin liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler.»

«Yukarıdaki fıkralar hükümlerinin tatbikine istinabe olunan hüküm ve naipiler ile hazırlık tahkikatı esnasında sulh hâkimleri dahi yetkilidir.»

MADDE 12. — Tasarının 12 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Tasarının 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 15. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 66 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Çözümü özel veya teknik bir bilgiyi gerektiren hallerde bilirkişinin rey ve mütalâasının alınmasına karar verilir. Hâkimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgi ile çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişi dinlenemez. Bilirkişinin tayini ve üçten fazla olmamak üzere adedinin tespiti hâkime aittir.»

MADDE 16. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 70 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 70. — Rey vermekle mükellef olduğu ve usulü dairesinde çağrıldığı halde gelmeyen veya gelip de yeminden, rey ve mütalaa beyanından çekinen bilirkişiler hakkında tanıklara ilişkin hükümler uygulanır.»

MADDE 17. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 74 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tedavi ve muhafazaya hükmolunması veya Ceza Kanununun 47 nci maddesinin uygulanması bakımından yapılan incelemede, bilirkişinin teklifi üzerine Cumhuriyet savcısı ve müdafî dinlendikten sonra sanığın resmî bir müessesede gözüaltına alınmasına, hazırlık tahkikatı sırasında sulh hâkimi ve son tahkikat sırasında mahkeme tarafından karar verilebilir.»

MADDE 18. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 75 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bilirkişinin mütalâasını bildirme şekli ve süresi

Madde 75. — Bilirkişi mütalâasını yazı ile bildirir. Ancak hemen mütalaa verilmesi mümkün olan işlerde bilirkişinin sözlü mütalâası ile yetinilebilir ve bu mütalaa tutanağa geçirilerek imza ettirilir.»

Bilirkişi yazılı mütalâasını tayin edilen süre içerisinde vermeye mecburdur. Bu süre, işin niteliğine göre üç ayı geçemez. Belirlenen süre içerisinde mütalâasını vermeyen bilirkişi hakkında 63 üncü madde hükmü uygulanır.»

MADDE 19. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 79 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 79. — Bir ölünün adli muayenesi tabip huzuru ile, yapılır. Adli muayenede ölünün tıbbî kimliği, ölüm zamanı ve ölüm sebebini tayin için harici bulgular tespit edilir.

Otopsi, hâkim ve tehirinde zarar umulan hallerde Cumhuriyet savcısı huzurunda biri adli tabip veya patalog olmak şartı ile iki hekim tarafından yapılır.

Zaruret halinde bu işlem bir hekim tarafından da yapılabilir. Ancak zaruret halinin otopsi raporuna açıkça yazılması gerekir.

Bu işlem, ölüyü son hastalığında tedavi eden hekime yaptırılmaz. Bununla beraber tedavi eden hekim hastalığın seyri hakkında bilgi vermek üzere otopside hazır bulunmaya davet olunabilir.

Gömülen ölünün muayenesine veya üzerinde otopsi yapılmasına lüzum görüldüğü takdirde, ölünün mezarından çıkarılmasına hazırlık tahkikatında Cumhuriyet savcısı, son tahkikatta mahkeme tarafından müsaade olunur ve gerekli işlemler karar veren mercice yerine getirilir.»

MADDE 20. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 83 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Zehirlenme şüphesi üzerine yapılacak işlem

Madde 83. — Zehirlenme şüphesi olan hallerde organlardan parça alınırken, bu organın görünen şekli ile tahribatın tarif edilmesi gerekir. Ölüde yahut sair yerlerde bulunmuş olan şüpheli maddeler bir kimyager veya tahlil ile resmen görevlendirilmiş bir makam tarafından tahlil olunur.

Hâkim bu tahlilin bir hekimin katılmasıyla veya idaresinde yapılmasını emredebilir.»

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 15. — Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Tasarının 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Tasarının 17 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 75 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bilirkişinin mütalaasını bildirme şekli ve süresi

Madde 75. — Bilirkişi mütalaasını yazı ile bildirir. Ancak, hemen mütalaa verilmesi mümkün olan işlerde bilirkişinin sözlü mütalâası ile yetinilebilir ve bu mütalaa tutanağa geçirilerek imza ettirilir.

Bilirkişi yazılı mütalaasını tayin edilen süre içerisinde vermeye mecburdur. Bu süre, işin niteliğine göre iki ayı geçemez. Belirlenen süre içerisinde mütalaasını vermeyen bilirkişi hakkında 63 üncü madde hükmü uygulanır.»

MADDE 19. — Tasarının 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Tasarının 20 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 21. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 112 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tutukluluğun devam edip etmeyeceğinin incelenmesi»

Madde 112. — Hazırlık tahkikatı sırasında, sanığın tutukevinde bulunduğu müddetçe ve en geç otuzar günlük süreler içerisinde tutukluluk halinin devamının gerekip gerekmeyeceği Cumhuriyet savcısının talebi üzerine sulh hâkimi tarafından incelenir.

Tutukluluk halinin incelenmesi yukarıdaki fıkrada öngörülen süre içinde sanık tarafından da istenebilir.

Mahkeme, tutukevinde bulunan sanığın duruşmasında, tutukluluk halinin devamının gerekip gerekmeyeceğini her celse resen kararlaştırır.»

MADDE 22. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 123 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tutuklama müzekkeresinin geri alınması ve hükmünün son bulması»

Madde 123. — Tutuklama müzekkeresi tutuklama sebeplerinin kalmamasıyla geri alınacağı gibi, sanığın beraatına karar verilmek suretiyle dahi bu müzekkere hükmü sona erer.

Bir kanun yoluna başvurma, sanığın salıverilmesini geri bırakmaz.»

MADDE 23. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 124 üncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Davanın açılmasından sonra mahkeme başkanı dahi acele hallerde aynı yetkiye sahiptir.»

MADDE 24. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 125 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu tutuklama veya kefaletle salıvermeye karar vermek hakkı suçun işlendiği veya sanığın yakalandığı yer sulh hâkimindedir. Ancak, fiilî veya hukukî imkânsızlık hallerinde yetkili hâkimin mensubu olduğu ağır ceza merkezindeki sulh hâkimi de yetkilidir.»

MADDE 25. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 128 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Üç veya daha fazla kişinin bir suçun icrasına iştiraki suretiyle toplu olarak işlenen suçlarda; sanık sayısının çokluğu veya sanıkların yahut delillerin durumu veya suçun niteliği sebebiyle, birinci fıkra hükmünün uygulanamaması halinde sanık, tahkikatın bitiminde ve her halde onbeş gün içinde sulh hâkimi önüne çıkarılır. Ancak, zabıta, Cumhuriyet savcısının veya tehirinde zarar umulan hallerde sulh hâkiminin yazılı emri bulunmadıkça sanığı, 48 saatten fazla tutamaz.»

MADDE 26. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 129 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yakalanan kimsenin mahkemeye götürülmesi»

Madde 129. — Yakalanan şahıs aleyhine evvelce kamu davası açılmış ise; hemen veya önce sulh hâkiminin huzuruna götürülmüşse, bu hâkimin kararıyla yetkili mahkemeye götürülür.

Mahkeme o şahsın getirildiğinin nihayet ertesi günü ya bırakılmasına veya tutuklanmasına karar verir.»

MADDE 27. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 143 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 21. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 112 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tutukluluğun devam edip etmeyeceğinin incelenmesi

Madde 112. — Hazırlık tahkikatı sırasında, sanığın tutukevinde bulunduğu müddetce ve en geç onbeş günlük süreler içerisinde tutukluluk halinin devamının gerekip gerekmeyeceği Cumhuriyet Savcısının talebi üzerine sulh hâkimi tarafından incelenir.

Tutukluluk halinin incelenmesi yukarıdaki fıkrada öngörülen süre içinde sanık tarafından da istenebilir. Mahkeme, tutukevinde bulunan sanığın duruşmasında, tutukluluk halinin devamının gerekip gerekmediğini her celse resen kararlaştırır.»

MADDE 22. — Tasarının 22 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Tasarının 23 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Tasarının 24 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 128 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yakalanan şahıs bırakılmazsa lüzumsuz veya muhik olmayan bir gecikmeye meydan vermeyecek surette ve yakalanma yerine en yakın sulh hâkimine gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç yirmidört saat içinde bu sulh hâkimi önüne çıkarılır ve sorguya çekilir.»

«Üç veya daha fazla kişinin bir suçun icrasına iştiraki suretiyle toplu olarak işlenen suçlarda; sanık sayısının çokluğu veya sanıkların yahut delillerin durumu veya suçun niteliği sebebiyle, birinci fıkra hükmünün uygulanamaması halinde sanık, tahkikatın bitiminde ve her halde onbeş gün içinde sulh hâkimi önüne çıkarılır. Ancak, zabıta, Cumhuriyet savcısının veya tehirinde zarar umulan hallerde sulh hâkiminin yazılı emri bulunmadıkça sanığı yirmidört saatten fazla tutamaz.»

MADDE 26. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 129 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yakalanan kimsenin mahkemeye götürülmesi

Madde 129. — Yakalanan şahıs aleyhine evvelce kamu davası açılmış ise; hemen veya önce sulh hâkiminin huzuruna götürülmüşse, bu hâkimin kararıyla yetkili mahkemeye götürülür.

Mahkeme o şahsın getirdiği gün bırakılmasına veya tutuklanmasına karar verir.»

MADDE 27. — Tasarının 27 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

«İddianamenin mahkemeye verilmesinden sonra müdafî dava ile ilgili her nevi evrak ve belgeyi tetkik edebilir.»

MADDE 28. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 145 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Sanığın kanunî mümessilleri hakkında da aynı hüküm uygulanır.»

MADDE 29. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 147 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Son tahkikata başlamanın şartı

Madde 147. — Son tahkikata başlanması kamu davasının açılmasına bağlıdır.»

MADDE 30. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 148 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Kanunda aksine hüküm bulunmadığı takdirde Cumhuriyet savcısı, ceza takibini gerektirecek hususlarda yeterli delil mevcut ise kamu davasını açmakla mükelleftir.»

MADDE 31. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 149 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Kamu davası evvelce açılmışsa Cumhuriyet savcısının talebi üzerine mahkeme davanın muvakkaten tatiline karar verebilir.»

MADDE 32. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 151 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Takibi şikâyete bağlı olan suçlarda bu şikâyet yazı ile veya tutanağa geçirilecek beyan ile mahkemeye, Cumhuriyet savcılığına ve yukarıda gösterilen makam'lara da yapılabilir.»

MADDE 33. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 157 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 157. — Olay mahallinde görevine ait işlemlere başlayan memur bu işlemlerin yapılmasını kasten ihlâl eden veya yetkisi dahilinde aldığı tedbirlere aykırı davranan şahısları işlemlerin sonuçlanmasına kadar göz altına almaya yetkilidir. Şu kadar ki, bu süre yirmidört saati geçemez.»

MADDE 34. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 158 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tahkikatın sulh hâkimi tarafından re'sen yapılması

Madde 158. — Suçüstü hali ile gecikmesinde zarar umulan durumlarda sulh hâkimi de tutuklama dahil bütün tahkik işlemlerini re'sen yapmak yetkisine sahiptir.

Zabıta makam ve memurları, sulh hâkimi tarafından emredilen tedbirleri almak ve araştırmaları yerine getirmekle mükelleftir.»

MADDE 35. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 159 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Sanık lehindeki delillerin toplanması

Madde 159. — Sanık, sulh hâkimi tarafından yapılan sorgusu sırasında suçsuzluğu yönünde bazı deliller gösterir ve sulh hâkimi bu delilleri yerinde görür, bunların kaybolmasından korkar veya bu deliller, sanığın serbest bırakılmasını gerektirir nitelikte bulunursa onları toplar.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 28. — Tasarının 28 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 29. — Tasarının 29 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 30. — Tasarının 30 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31. — Tasarının 31 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 32. — Tasarının 32 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 33. — Tasarının 33 üncü madesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 34. — Tasarının 34 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 35. — Tasarının 35 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Bu delillerin başka bir mahkemenin yargı çevresi içinde toplanması gereken hallerde bu işlemlerin yerine getirilmesi, o yer sulh hâkiminden istenebilir.»

MADDE 36. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 161 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Hazırlık tahkikatında Cumhuriyet savcısı ile sulh hâkiminin tabi oldukları hükümler

Madde 161. — Sanığın sorgusu, tanık ve bilirkişinin dinlenmesi veya bir keşif ve muayene sırasında Cumhuriyet savcısı veya sulh hâkiminin yanında bir zabıt kâtibi bulunur. Acele hallerde, yemin vermek şartıyla bir kimseye zabıt kâtipliği görevi yaptırılabilir.

Her tahkikat işlemi tutanakla tespit olunur. Tutanak, Cumhuriyet savcısı veya sulh hâkimi ile hazır bulunan zabıt kâtibi tarafından imza edilir.

Tutanak işlemin yapıldığı yeri, zamanı ve işleme katılan veya ilgisi bulunan kimselerin isimlerini ihtiva eder.

İşlemden hazır bulunan alâkadarlarca tasdik olunmak üzere tutanağın kendilerini ilgilendiren kısımları okunur veya okunmak üzere kendilerine verilir. Bu husus tutanağa yazılarak ilgisi olanlara imza ettirilir.

İmzadan kaçınılırsa sebepleri yazılır.»

MADDE 37. — 1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 162 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Keşif veya muayenede, tanık ve bilirkişinin dinlenmesinde bulunabilecekler.

Madde 162. — Bir keşif veya muayenenin yapılması sırasında sanık ve müdafî hazır bulunabilir.

Bir tanık veya bilirkişinin duruşma sırasında hazır bulunamayacağı umulur veya meskeninin uzaklığı sebebiyle bulunması güç görülürse, bu tanık veya bilirkişinin dinlenmesinde dahi aynı hüküm uygulanır.

Sanığın huzuru tanıklardan birinin gerçeğe uygun tanıklık etmesine engel olabilecekse, o işte sanığın bulunmamasına karar verilebilir.

Bu işlerde hazır bulunmaya hakkı olanlar işin geri bırakılmasına meydan vermemek kaydıyla, işlerin yapılması gününden evvel haberdar edilir.

Sanık tutuklu ise, ancak tutuklu bulunduğu yerdeki mahkeme binası içinde yapılacak işlerde hazır bulunmayı isteyebilir.

Bu işlerde hazır bulunmaya hakkı olanlar kendilerine ait özüre dayanarak işin başka güne bırakılmasını isteyemezler.»

MADDE 38. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 163 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Kamu davasının açılması

Madde 163. — Yapılan hazırlık tahkikatı sonunda, toplanan deliller kamu davasının açılmasına yeterli ise Cumhuriyet Savcısı mahkemeye bir iddianame vermek suretiyle kamu davasını açar.

İddianamede sanığın açık kimliği, isnat olunan suçun neden ibaret olduğu, suçun kanunî unsurlarıyla uygulanması gereken kanun maddeleri, deliller ve duruşmanın yapılacağı mahkeme gösterilir.

Asliye ve ağır ceza mahkemelerine ait işlerde, hazırlık tahkikatının verdiği esaslı neticeler dahi iddianameye yazılır.

Cumhuriyet Savcısının sulh ceza mahkemesinin görevine giren işler için düzenleyeceği iddianamede, sanığın açık kimliğini, suçta uygun olan kanun maddesini ve esaslı delilleri göstermesi yeterlidir.»

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 36. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 161 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Hazırlık tahkikatında Cumhuriyet savcısı ile sulh hâkiminin tabi oldukları hükümler

Madde 161. — Sanığın sorgusu, tanık ve bilirkişinin dinlenmesi veya bir keşif ve muayene sırasında Cumhuriyet savcısı veya sulh hâkiminin yanında bir zabıt kâtabi bulunur. Acele hallerde, yemin vermek şartıyla bir kimseye zabıt kâtablığı görevi yaptırılabilir.

Her tahkikat işlemi tutanakla tespit olunur. Tutanak, Cumhuriyet savcısı veya sulh hâkimi ile hazır bulunan zabıt kâtabi tarafından imza edilir.

Tutanak işlemin yapıldığı yeri, zamanı ve işleme katılan veya ilgisi bulunan kimselerin isimlerini ihtiva eder.

İşleminde hazır bulunan ilgililerce tasdik olunmak üzere tutanağın kendilerini ilgilendiren kısımları okunur veya okunmak üzere kendilerine verilir. Bu husus tutanağa yazılarak ilgili olanlara imza ettirilir.

İmzadan kaçınılırsa sebepleri yazılır.»

MADDE 37. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 162 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Keşif veya muayenede, tanık ve bilirkişinin dinlenmesinde bulunabilecekler

Madde 162. — Bir keşif veya muayenenin yapılması sırasında sanık, mağdur ve müdafileri hazır bulunabilir.

Bir tanık veya bilirkişinin duruşma sırasında hazır bulunamayacağı umulur veya meskeninin uzaklığı sebebiyle bulunması güç görülürse, bu tanık veya bilirkişinin dinlenmesinde dahi aynı hüküm uygulanır.

Sanığın huzuru tanıklardan birinin gerçeğe uygun tanıklık etmesine engel olabilecekse, o işte sanığın bulunmamasına karar verilebilir.

Bu işlerde hazır bulunmaya hakkı olanlar işin geri bırakılmasına meydan vermemek kaydıyla, işlerin yapılması gününden evvel haberdar edilir.

Sanık tutuklu ise, ancak tutuklu bulunduğu yerdeki mahkeme binası içinde yapılacak işlerde huzur bulunmayı isteyebilir.

Bu işlerde hazır bulunmaya hakkı olanlar kendilerine ait özüre dayanarak işin başka güne bırakılmasını isteyemezler.»

MADDE 38. — Tasarının 38 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 39. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 164 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Takibata yer olmadığına dair karar

Madde 164. — Yapılan hazırlık tahkikatı sonunda, kamu davasının açılması için yeterli delil bulunmaması halinde Cumhuriyet Savcısı takibata yer olmadığına karar verir. Bu karar, evvelce sorguya çekilmiş veya tutuklama müzekkeresi verilmiş sanığa, suçtan zarar gören şikâyetçiye ve dava açılması talebi ile dilekçe verene bildirilir.»

MADDE 40. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 165 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Şikâyetçi aynı zamanda suçtan zarar gören kimse ise, kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde, bu kararı veren Cumhuriyet Savcısının mensup olduğu ağır ceza işlerini gören mahkeme dairesine en yakın bulunan ağır ceza işlerini gören mahkeme başkanına itiraz edebilir.»

MADDE 41. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 166 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ağır ceza mahkemesi başkanı, kararını vermek için tahkikatın genişletilmesine lüzum görür ise, bu hususu açıkça belirtmek suretiyle mahallî sulh hâkimini görevlendirebilir.»

MADDE 42. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 208 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İddianamenin sanığa tebliği

Madde 208. — İddianame, davetiye ile birlikte mahkemece sanığa tebliğ olunur.

Sulh ceza mahkemelerinde açılan davalara ait iddianameler sanığa tebliğ olunmaz.»

MADDE 43. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 210 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu süreye uyulmamış ise, iddianamenin okunmasından önce sanık duruşmaya ara verilmesini isteyebilir.»

MADDE 44. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 221 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ara verme

Madde 221. — Duruşmaya ara verilmesine mahkemece karar verilir.

141 inci maddede yazılı hal hariç olmak üzere müdafinin özürünün bulunması duruşmaya ara verme talebi için sanığa bir hak vermez.

210 uncu maddede belirlenen süreye uyulmamış ise duruşmaya ara verilmesini istemeye hakkı olduğu sanığa bildirilir.»

MADDE 45. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 222 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ara vermede süre

Madde 222. — Duruşmaya zaruret olmadıkça sekiz günden fazla ara verilemez. Tutuklu işlerde zaruret olsa dahi bu süre otuz günü geçemez.»

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 39. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 164 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Takibata yer olmadığına dair karar

Madde 164. — Yapılan hazırlık tahkikatı sonunda, kamu davasının açılması için yeterli delil bulunmaması veya keyfiyetin takibe değer görülmemesi halinde Cumhuriyet savcısı takibata yer olmadığına karar verir. Bu karar, evvelce sorguya çekilmiş veya tutuklama müzekkeresi verilmiş sanığa, suçtan zarar gören şikâyetçiye ve dava açılması talebi ile dilekçe verene bildirilir.»

MADDE 40. — Tasarının 40 ıncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 41. — Tasarının 41 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 42. — Tasarının 42 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 43. — Tasarının 43 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 44. — Tasarının 44 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 45. — Tasarının 45 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 46. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 223 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir ve bu maddeye bir fıkra eklenmiştir.

«Bu Kanundaki istisnalar saklı kalmak kaydıyla mahkemeye gelmemiş olan sanık hakkında duruşma yapılmaz.»

«Sanık hakkında, toplanan delillere göre mahkûmiyet dışında bir karar verilmesi gerektiği kanaatine varılırsa, sorgusu yapılmamış olsa dahi dava gıyabında bitirilebilir.»

MADDE 47. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 226 ncı maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ağır cezalı suçların dışında sanık daha önce sulh hâkimi tarafından sorguya çekilmemiş ise davaya esas olan olaylar üzerine istinabe suretiyle sorguya çekilir.»

«Ağır cezalı suçlarda, sanık daha önce sulh hâkimi tarafından sorguya çekilmiş olsa bile, davaya esas olan olaylar üzerine istinabe suretiyle sorguya çekilir.»

MADDE 48. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 236 ncı maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bundan sonra sanığın açık kimliği ve şahsî durumu tespit olunur. Daha sonra iddianame okunur ve 135 inci maddeye göre sanık sorguya çekilir.»

Iddianamenin okunması ve sanığın sorguya çekilmesi tanıklar hazır bulunmaksızın yapılır.»

MADDE 49. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 237 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Sanığın sorguya çekilmesinden sonra delillerin ikamesine başlanır. Ancak, sanığın sorgusunun yapılamamış olması delillerin ikamesine mani değildir. Sonradan gelen sanığa ikame edilen delillerin esaslı noktaları bildirilir.»

MADDE 50. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 244 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«162 ve 216 ncı maddelere göre dinlenen tanık ve bilirkişilere ait tutanağın okunmasıyla da yetinilebilir.»

MADDE 51. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 257 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Fiilî takdire mahkeme, iddia ve müdafaalarla bağılı değildir.»

MADDE 52. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 258 inci maddesinin birinci, üçüncü ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Sanık, suçun hukukî niteliğinin değişmesinden önce haber verilip de savunmasını yapabilecek bir halde bulundurulmadıkça, iddianamede kanunî unsurları gösterilen suçun temas ettiği kanun hükmünden başkasıyla mahkûm edilemez.»

«Sanık, iddianamede yazılı suçtan daha ağır bir madde hükmüne maruz bırakıldığını veya ikinci fıkrada gösterilen nitelikte yeni ileri sürülen hallerin mevcudiyetini bildirerek, savunmasını hazırlayamadığı itirazında bulunacak olursa, mahkeme, duruşmanın başka güne bırakılmasına karar verir.»

«İddianamede gösterilen suçun temas ettiği kanun maddelerinde belirtilen cezadan daha az bir ceza verilmesini gerektiren hallerde sanık, meşruhatlı davetiye tebliğine rağmen duruşmaya gelmez veya davetiye tebliği edilemez ise bu maddenin birinci fıkrası hükmü uygulanmaz.»

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 46. — Tasarının 46 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 47. — Tasarının 47 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 48. — Tasarının 48 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 49. — Tasarının 49 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 50. — Tasarının 50 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 51. — Tasarının 51 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 52. — Tasarının 52 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 53. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 259 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Duruşma sırasında sanığın yeni bir suçunun ortaya çıkması

Madde 259. — Sanığın, iddianamede yazılı suçtan başka bir suç işlemiş olduğu duruşma sırasında ortaya çıkarsa, Cumhuriyet Savcısının talebi ve sanığın muvafakıyla her ikisi birlikte hükmolunmak üzere bu suç, duruşması yapılmakta olan işle birleştirilebilir.

Yeni suç mahkemenin yetkisi haricinde olur veya kendisine göre daha üst bir mahkemenin görevine dahil bulunursa yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz.»

MADDE 54. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 261 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 261. — Hükümün tefhimi, duruşmanın sonunda, en az 268 inci maddede belirtilen hüküm fıkrasının duruşma tutanağına geçirilerek okunması ve gerekçenin başlıca noktalarının sözlü olarak bildirilmesi suretiyle olur.

Hüküm fıkrası ayakta dinlenir.

Hükümün tefhimi sırasında sanık hazır bulunduğu takdirde, varsa kanun yolları kendisine bildirilir.»

MADDE 55. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 263 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 263. — Duruşmalarda sanığa yüklenen suçun, davayı gören mahkemenin görevi dışında kaldığı anlaşılırsa mahkeme bir kararla işi görevli mahkemeye gönderir.

Bu karar aleyhine Cumhuriyet Savcısı acele itiraz yoluna başvurabilir.»

MADDE 56. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 264 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Duruşma tutanağı

Madde 264. — Duruşma için tutanak tutulur ve mahkeme başkanı ile zabıt kâtibi tarafından imzalanır. Mahkemece gerekli bulunduğu duruşma safahatı, mahkemenin uygun ve lüzumlu göreceği teknik araçlarla tespit olunabilir. Bu tespite dayanılarak sonradan düzenlenecek duruşma tutanaklarının, duruşma safahatına uygun olduğu, mahkeme başkanı ve tutanağı düzenleyen zabıt kâtibi tarafından tasdik edilir.

Mahkeme başkanının özürü bulunursa tutanak üyelerin en kıdemlisi tarafından imzalanır.»

MADDE 57. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 268 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Hüküm fıkrasında; 253 üncü maddeye göre verilen kararın ne olduğunun, uygulanan kanun maddelerinin, verilen ceza miktarının, kanun yollarına başvurma mümkün olup olmadığının tereddüte yer vermeyecek şekilde açıkça gösterilmesi gerekir.»

MADDE 58. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 297 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Kanunda aksi yazılı olmadıkça mahkeme naibi ve istinabe olunan hâkimin kararları ile asliye mahkemesi başkan veya hâkimi ve sulh hâkiminin duruşmaya ilişkin olmayan kararları aleyhine itiraz olunabilir.»

MADDE 59. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 305 inci maddesinin (1) ve (2) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Üçyüzbin liraya kadar (üçyüzbin lira dahil) para cezalarına dair olan hükümler,

2. Yukarı haddi bir milyon lirayı geçmeyen, para cezasını gerektiren suçlardan dolayı verilen beraat hükümleri,»

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 53. — Tasarının 53 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 54. — Tasarının 54 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 55. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 263 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 263. — Duruşmalarda sanığa yüklenen suçun, davayı gören mahkemenin görevi dışında kaldığı anlaşılırsa mahkeme bir kararla işi görevli mahkemeye gönderir.

Bu karar aleyhine Cumhuriyet savcısı veya sanık acele itiraz yoluna başvurabilir.»

MADDE 56. — Tasarının 56 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 57. — Tasarının 57 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 58. — Tasarının 58 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 59. — Tasarının 59 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 60. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 310 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Temyiz talebi ve süresi

Madde 310. — Temyiz talebi, hükmün tefhiminden bir hafta içinde hükmü veren mahkemeye bir dilekçe verilmesi veya zabıt kâtibine yapılacak beyanla olur, beyan tutanağa geçirilir ve tutanak hâkime tasdik ettirilir.

Hükmün tefhimi sanığın yokluğunda olmuşsa bu süre tebliğ tarihinden başlar.

Sulh mahkemelerinin temyizi, kabil kararları, yargı çevresi içinde buldukları asliye ve ağır ceza mahkemeleri nezdindeki Cumhuriyet savcıları tarafından, tefhim tarihinden itibaren bir ay içinde temyiz edilebilir.»

MADDE 61. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 314 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Temyiz dilekçesinde veya beyanında temyiz sebepleri gösterilmemişse temyiz dilekçesi için belirlenen sürenin bitmesinden yahut gerekçeli karar henüz tebliğ edilmemişse tebliğinden itibaren bir hafta içinde hükmü temyiz olunan mahkemeye bu sebepleri ihtiva eden bir layiha da verilebilir. Cumhuriyet Savcısının temyiz dilekçesinde temyiz sebepleri gösterilmemişse, temyiz isteğinin sanığın leh veya aleyhinde olduğunun açıkça belirtilmesi gerekir.»

MADDE 62. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 315 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Temyiz isteği kanunî sürenin geçmesinden sonra yapılmış veya temyiz edilemeyecek bir hüküm temyiz edilmişse veya temyiz edenin buna hakkı yoksa, hükmü temyiz olunan mahkeme bir karar ile temyiz dilekçesini reddeder.»

MADDE 63. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 317 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 317. — Yargıtay, süresi içinde temyiz dilekçesinin verilmediğini veya beyanın yapılmadığını, hükmün temyiz edilemez olduğunu, temyiz edenin buna hakkı olmadığını görürse, temyiz isteğini reddeder, görmezse incelemesini yapar.»

MADDE 64. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 322 nci maddesinin birinci fıkrasının (9) numaralı bendi ile son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«9. Harçlar Kanunu ile yargılama giderlerine ilişkin hükümlere ve Avukatlık Kanununa göre düzenlenen ücret tarifesine aykırılık yapılmışsa.»

«Karar düzeltmesini istemek yetkisi Cumhuriyet Başsavcısına aittir. Bu talep üzerine Yargıtay incelemesi, asıl ilâmı vermiş olan daire veya Genel Kurulca yapılır. Karar düzeltme talebinin; dosyanın mahalline iadesini müteakip hükmün infazı için Cumhuriyet Savcılığınca ödeme emri veya davetiyenin hükümlüye tebliği veya yakalama müzakeresinin infazına başlandığı tarihten, mahalline gönderilmesi gerekmeyen dosyalar için de Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ilgili Cumhuriyet savcılığı aracılığı ile yapılacak tebligattan itibaren bir ay içerisinde yapılması gerekir. Mahallî Cumhuriyet savcısı, bu süre içinde ilgililerin başvurusu üzerine, düşüncesiyle birlikte evrakı gereği takdir edilmek üzere Cumhuriyet Başsavcılığına gönderir. Ancak bu durum infazın geri bırakılmasını gerektirmez. Cumhuriyet Başsavcısı durumu inceleyip düzeltme talebini uygun gördüğü takdirde infazın geri bırakılmasını derhal mahalline bildirir ve ondan sonra gereğini yapar. Mahallî Cumhuriyet savcısı da resen Cumhuriyet Başsavcılığına başvurarak karar düzeltme isteğinde bulunabilir, ancak bu halde bir aylık süre kaydı aranmaz. Karar düzeltme talebi reddedilirse bir daha karar düzeltme talebinde bulunulamaz.»

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 60. — Tasarının 60 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 61. — Tasarının 61 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 62. — Tasarının 62 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 63. — Tasarının 63 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 64. — Tasarının 64 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 65. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 324 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yargıtayda hükmün tefhimi

Madde 324. — Hüküm, 261 inci madde hükmüne göre tefhim edilir. Bu mümkün olmadığı takdirde duruşmanın bitiminden itibaren bir hafta içinde karar verilir.»

MADDE 66. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 326 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 326. — Yargıtaydan verilen bozma kararı üzerine davaya yeniden bakacak mahkeme, ilgililere bozmaya karşı diyeceklerini sorar.

Sanık veya müdahil ve vekillerine davetiye tebliğ olunamaması veya davetiye tebliğ olunmasına rağmen duruşmaya gelmemeleri nedeniyle bozmaya karşı beyanları tespit edilmemiş olsa dahi duruşmaya devam edilerek dava gıyapta bitirilebilir. Ancak sanık hakkında verilecek ceza bozmaya konu olan cezadan daha ağır ise herhalde dinlenilmesi gerekir.

Yargıtaydan verilen bozma kararına mahkemelerin ısrar hakkı vardır. İsrar üzerine Yargıtay Ceza Genel Kurulunca verilen kararlara uymak mecburidir.

Hüküm yalnız sanık tarafından veya onun lehine Cumhuriyet savcısı veya 291 inci maddede gösterilen kimseler tarafından temyiz edilmişse yeniden verilen hüküm, evvelki hükümle tayin edilmiş olan cezadan daha ağır olamaz.»

MADDE 67. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 337 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Delillerin toplanması sırasında ilgililerin hazır bulunmaları hakkında, hazırlık tahkikatına ilişkin hükümler uygulanır.»

MADDE 68. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 342 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 342. — Muhakemenin iadesi talebinde bulunan hükümlü haksız çıkar ve kötü niyetli olursa onbin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezası da hükmolünür.»

MADDE 69. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 343 üncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Eğer bozma davanın esasını halletmeyen mahkeme kararları hakkında ise, yeniden yapılacak inceleme ve araştırma neticesine göre gereken karar verilir.»

MADDE 70. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 350 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Şahsi davanın açılması

Madde 350. — Şahsi dava, bu hususta bir tutanak düzenlenmek üzere zabıt kâtibine yapılacak bir beyan ile veya suçun niteliğine göre sulh veya asliye hâkimine verilecek bir dilekçe ile açılır. Beyan ve dilekçenin 163 üncü maddenin ikinci fıkrasında gösterilen şartlara uygun olması gerekir. Dilekçe sanık sayısından bir fazla olarak verilir.

Beyan ve dilekçede, istenen şahsi hakkın neden ibaret olduğu gösterilir.»

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 65. — Tasarının 65 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 66. — Tasarının 66 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 67. — Tasarının 67 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 68. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 342 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 342. — Muhakemenin iadesi talebinde bulunan hükümlü haksız çıkar ve kötü niyetli olursa onbin liradan ellibin liraya kadar ağır para cezası da hükmolunur.»

MADDE 69. — Tasarının 69 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 70. — Tasarının 70 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 71. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 352 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Sulh ve asliye hâkiminin vereceği karar

Madde 352. — Sanık ve varsa malen mesul olan, cevaplarını bildirdikten veya süre geçtikten sonra sulh veya asliye hâkimi duruşmanın açılmasına veya davanın reddine karar verir.»

MADDE 72. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 377 nci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Açık ve gizli muhakemeleri yasağa aykırı olarak yayımlayanlar, yüzbin liradan bir milyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.»

MADDE 73. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 392 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ceza Kanununun 36 ncı maddesi ile diğer maddelerine ve hususî kanunlar hükmüne göre belirli eşyanın müsaderesi veya imhası yahut kullanımdan kaldırılması gerekli olan hallerde, kamu davası açılmamış veya kamu davası açılmış olup da esasla beraber bu hususta bir karar verilmemişse bu tedbirlerin her türlü takiplerden ayrı olarak alınması için Cumhuriyet savcısı veya davacı tarafından yapılacak talep esas davayı görmekle yetkili mahkemeye verilir.»

MADDE 74. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 401 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Cezasını çekmeye gelmeyen veya kaçacağından şüphe edilen hükümlülere yapılacak işlem

Madde 401. — Hükümlü cezasını çekmek üzere yapılan davete rağmen gelmez veya kaçacağı hakkında şüphe uyandırır veya kaçar veya saklanırsa Cumhuriyet savcısı hürriyeti bağlayıcı cezanın infazını sağlamak için bir yakalama müzekkeresi verir.»

MADDE 75. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 406 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Devlete ait mahkeme masafalarına ilişkin kararlar Harçlar Kanunu hükümlerine göre infaz olunur.»

MADDE 76. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 409 uncu maddesinin başlığı ve birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Beraat halinde masraf

Beraatına karar verilen kimse ancak kendi kusurundan ileri gelen masrafı vermeye mahkûm olur.»

MADDE 77. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 413 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Sanığın beraatına, davanın düşmesine veya reddine karar verilirse sanığın ödemek mecburiyetinde kaldığı masraflar davacıya yükletilir.»

MADDE 78. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 414 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«168 inci maddede beyan olunan halde kamu davası açılıp da neticede sanığın beraatına, davanın düşmesine veya reddine karar verilirse, dilekçe veren hakkında 413 üncü maddenin ikinciden beşinciye kadar olan fıkralarındaki hükümler uygulanır.»

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 71. — Tasarının 71 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 72. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 377 nci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Açık ve gizli muhakemeleri yasağa aykırı olarak yayınlayanlar, beşyüzbin liradan ikimilyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.»

MADDE 73. — Tasarının 73 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 74. — Tasarının 74 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 75. — Tasarının 75 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 76. — Tasarının 76 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 77. — Tasarının 77 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 78. — Tasarının 78 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 79. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 422 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ağır cezayı gerektiren suçüstü hallerinde bu Kanunun hükümleri uygulanmak şartıyla, vali, kaymakam ve nahiye müdürlerinin memuriyet görevlerinden doğmayan veya memuriyet görevinin yapıldığı sırada işlenmeyen şahsi suçlarından dolayı haklarında umumî hükümlere göre tahkikat yapılması; nahiye müdürlerinin mensup oldukları ilçe, kaymakamların mensup oldukları il ve valilerin buldukları ile en yakın il Cumhuriyet savcısına aittir. Bu madde hükmüne dahil suçlarda son tahkikat yapmaya, hazırlık tahkikatının yapıldığı yerin görevli mahkemesi yetkilidir.»

MADDE 80. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 423 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Hazırlık tahkikatı ile tutuklu işlere ait duruşmaların ve acele sayılacak diğer hususların tatil süresi içinde ne suretle yapılacağı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir.»

MADDE 81. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Ek 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ek Madde 3. — Ek 1 inci maddede gösterilen suçların hazırlık tahkikatı bizzat Cumhuriyet savcıları veya yardımcıları veya bunların bulunmadıkları hallerde sulh hâkimi tarafından yapılır.»

MADDE 82. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa aşağıdaki Ek Madde 5 ilâve edilmiştir.

«Ek Madde 5. — Büyük şehir belediye sınırları içerisinde davayı görmekte olan mahkeme, kesin zorunluluk olmadıkça bu belediye sınırları içerisinde bulunan müdafil, şikâyetçi, sanık, tanık ve bilirkişilerin istinabe yolu ile dinlenmesine karar veremez.

Naip tayin edilen mahkeme büyük şehir belediye hudutları içerisinde ise, ilgililer kendi yargı çevresinde bulunmasa dahi, büyük şehir belediye hudutları içerisinde yerine getirilmesi gereken istinabe evrakını geri çevirmeyerek gereğini yapar.»

MADDE 83. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 16 nci maddesi; 22 nci maddesinin ikinci fıkrası; 108 inci maddenin son fıkrası; 110 ve 111 inci maddeleri; 117 nci maddesinin ikinci fıkrası; 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205 inci maddeleri; 279 uncu maddesinin birinci fıkrası; 287 nci maddesi; 299 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi; 311 inci maddesinin ikinci fıkrası; 411 inci maddesinin ikinci fıkrası ile Ek Madde (1)'in ikinci fıkrasının «Bu suçlardan dolayı ilk soruşturma yapılmaz» hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 84. — Bu Kanunla kaldırılan ilk tahkikat hükümleriyle ilgili olarak; diğer kanunlarda geçen «ilk tahkikat» ibaresi «hazırlık tahkikatı» olarak değiştirilmiştir.

Diğer kanunlarda, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun ilk tahkikat hükümlerine yapılan atıflar, kamu davasının hazırlanmasına ilişkin hükümlerine yapılmış sayılır.

Diğer kanunların ilk tahkikatın yapılmasını zorunlu kılan hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 85. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda geçen aşağıda yazılı terim ve deyimler karşılarında gösterilen şekilde değiştirilmiştir.

Reisicumhur	: Cumhurbaşkanı
İcra Vekilleri Heyeti	: Bakanlar Kurulu
İcra Vekilleri Azası	: Bakan
Adliye Vekili	: Adalet Bakanı
Temyiz Mahkemesi	: Yargıtay
Cumhuriyet Başmüddeiumumisi	: Cumhuriyet Başsavcısı
Cumhuriyet Müddeiumumisi	: Cumhuriyet Savcısı

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 79. — Tasarının 79 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 80. — Tasarının 80 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 81. — Tasarının 82 nci maddesi 81 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 82. — Tasarının 83 üncü maddesi 82 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 83. — Tasarının 84 üncü maddesi 83 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 84. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda geçen aşağıda yazılı terim ve deyim-ler karşılarında gösterilen şekilde değiştirilmiştir.

Reisicumhur	:	Cumhurbaşkanı
İcra Vekilleri Heyeti	:	Bakanlar Kurulu
İcra Vekilleri Azası	:	Bakan
Adliye Vekili	:	Adalet Bakanı
Temyiz Mahkemesi	:	Yargıtay
Cumhuriyet Başmüddeiumumisi	:	Cumhuriyet Başsavcısı
Cumhuriyet Müddeiumumisi	:	Cumhuriyet Savcısı

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Meznun	: Sanık
Mağdur	: Suçtan zarar gören
Şahit	: Tanık
Ehlihibre	: Bilirkişi
Vazife	: Görev
Selâhiyet	: Yetki
Hukuku Âmme Davası	: Kamu davası
Son tahkikatın Açılması	: Kamu davasının açılması
Karar Tashihi (Tashihi karar)	: Karar düzeltmesi
Zabit Varakası (Zabıtname)	: Tutanak
Esbabı Mucibe	: Gerekçe
Talik ve Tehir	: Ara verme
İstida	: Dilekçe
Müste'di	: Dilekçe sahibi
Mevkurif	: Tutuklu
Tevkif	: Tutuklama
Mes'ulü Bilmal	: Malen mesul

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ilk tahkikatı sonuçlanmamış dava dosyaları, yetkili Cumhuriyet Savcılıklarına devredilir. Devralınan evrak, ihtiyaç görüldüğü takdirde gereken tahkikat da yapıldıktan sonra, iddianameye bağlanarak görevli mahkemeye tevdi olunur.

MADDE 86. — Bu Kanun, yayımı tarihinden bir ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 87. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

25 . 3 . 1985

Başbakan
T. Özal

Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı
İ. K. Erdem

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı
C. Büyükbaş

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Devlet Bakanı
M. T. Titiz

Devlet Bakanı V.
A. Tenekeci

Adalet Bakanı
M. N. Eldem

Millî Savunma Bakanı V.
S. N. Türel

İçişleri Bakanı
Y. Akbulut

Dışişleri Bakanı
V. Halefoğlu

Maliye ve Gümrük Bakanı
A. K. Alptemoçin

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bak. V.
H. H. Doğan

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Aydın

Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı
H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Kalemli

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
S. N. Türel

Kültür ve Turizm Bakanı
M. M. Taşcıoğlu

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Maznun	:	Sanık
Şahit	:	Tanık
Ehlihübre	:	Bilirkişi
Vazife	:	Görev
Selahiyet	:	Yetki
Hukuku amme davası	:	Kamu davası
Son tahkikatın açılması	:	Kamu davasının açılması
Karar tashihi (Tashihi karar)	:	Karar düzeltilmesi
Zabıt varakası (Zabıtname)	:	Tutanak
Eshabı mucibe	:	Gerekçe
Talik ve Tehir	:	Ara verme
İstida	:	Dilekçe
Müstedî	:	Dilekçe sahibi
Mevkuf	:	Tutuklu
Tevkif	:	Tutuklama
Mes'ulü bilmal	:	Malen sorumlu

GEÇİCİ MADDE. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ilk tahkikatı sonuçlanmamış dava dosyaları, yetkili Cumhuriyet Savcılıklarına devredilir. Devralınan evrak, ihtiyaç görüldüğü takdirde gereken tahkikat da yapıldıktan sonra, iddianameye bağlanarak görevli mahkemeye tevdi olunur.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte unvanlı sorgu hâkimi olanların kadro unvanları, o yer hâkimi olarak değiştirilmiştir. Bunların yeniden atanmaları gerekmez.

MADDE 85. — Tasarının 86 ncı maddesi 85 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 86. — Tasarının 87 nci maddesi 86 ncı madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

